The Mysore Tenancy Bill, 1951.

Motion to consider.

*The Hon'ble Sri H. SIDDAIYA (Minister for Revenue and Excise).— Sir, I move:

"That the Mysore Tenancy Bill, 1951, as reported by the Select Committee, be taken into consideration."

Sir, when the original Bill was taken into consideration, it was referred to a Select Committee and the Select Committee was pleased to meet five times and consider all details, all the pros and cons which would affect both the tenant and the landlord. They have now made certain suggestions which are in the form of certain changes to the original Bill. As regards definitions, in clause 2, some verbal changes are made. Some words which ought to have been defined in the original Bill but omitted have now been defined. For instance, in clause 2, sub-clause (9) 'landlord' has been defined clearly; in sub-clause 15, 'tenant' is defined in clearer terms and the tenancy is nothing more than the relationship between the landlord and the tenant. The Select Committee found no necessity to change the period of tenancy. The fixity of tenancy for a period of five years was deemed to be reasonable and equitable from the points of view of both the landlord and the tenant. So also, regarding rent, the maximum rent would not exceed one half of the crop as can be seen in Clause 6 (1):

"……shall not exceed one half of the crop of such land or its value as determined in the prescribed manner."

The Amildar is empowered to hold enquiry and determine the rent. If the tenant is not satisfied, it is open to him to prefer an appeal. In the original Bill the appeal was direct to the Deputy Commissioner; but now, first appeal lies to the Assistant Commissioner from the order of the Amildar and then another appeal from the order of the Assistant Commissioner to the Deputy Commissioner. Provision is made both for reduction and for enhancement of rent under certain circumstances. With regard to the termination of the tenancy, one fresh point was brought forward by some members of the Select Committee and it has been unanimously accepted. After clause 16 (1), we find a new clause, particularly sub-clause (2):

"(2) Where the landlord requires the land for cultivating personally,

(a) he shall give notice in writing to the tenant;

(b) the tenancy shall be terminated in respect only of one half of the area of cultivable land held by the tenant under the said landlord after a period of not less than one year from the date of notice expiring with the end of the year."

That is, if the landlord himself wants to cultivate the land which are held or in possession and enjoyment of a tenant for more than twelve years prior to 1st January 1951, he cannot ordinarily seize or evict the tenant from the land. Now, under clause 16 (2), he can give notice. That notice will be a year's notice. The tenant will thus have sufficient time with a year's notice to consider. We have taken care to see to the interests of the tenant also. Just as in the case of the House Rent Control Act, in this Bill also we have inserted another clause in the interest of the tenant. If the landlord takes a land back to his possession and allows it to lie fallow, or rents it to some other person the original tenant is entitled to get back that land from the landlord. Unless the landlord personally cultivates the land, he shall not be entitled to it. If he fails to cultivate it within a period of two years from the date on which he obtains possession of the land, he will have to restore the possession of the land to the original tenant. This is an addition we have made in this report. In other sections also, as regards appeals etc., certain improvements have been suggested. The procedure for recovery of rent is also described here. If the landlord were to act in violation of all these clauses, he is liable for punishment under clause 42 (1). It was considered that the punishment prescribed in the original Bill was very harsh and severe and therefore it has been mitigated. In fact in clause 42 (1) we find that the fines prescribed have been reduced from Rs. 1,000 to Rs. 250, and from Rs. 250 to 100 and so on.

(HON'BLE SRI H. SIDDAIYA.)

This was not also very clear in the original Bill. There was also ambiguity on the point whether offences under this Act would or would not be compoundable. We have now said that 'all offences under this Act /shall be compoundable.'

In conclusion, I may say that the Select Committee were of the view that when this Bill became an Act, it would be for the benefit and in the interest of both the tenant and the landlord. With these remarks, I submit that the report may be accepted and I move that the Report of the Select Committee be taken into consideration.

Mr. SPEAKER.—Motion moved.—

"That the Mysore Tenancy Bill, 1951, as reported by the Select Committee, be taken into consideration."

There is an amendment to this motion by Sri K. R. Sreekanteswar.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮಾದಯ್ಯಗೌಡರು (ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆ).—ಇದು ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯ ಮೇಲಿನ ಪರಿಶೀಲನೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಈ ವರದಿಯ ಮೇಲೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶ್ರೀಕಂಠೇಶ್ವರ್‌ರವರು ಈ ಸೂಚನೆಗೇ ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಅವರು ಈಗ ಮಂಡಿಸುತ್ತಾರೆ.

Sri K. R. SREEKANTESWAR (Bangalore City—General).—Sir, I move:

"That the Bill be recommitted to the same select committee consisting of the same Members."

In moving this amendment, I have got to submit a few points for consideration.

A VOICE.—What is the use of sending it back to the same body?

Sri L. SIDDAPPA (Shimoga District—General).—The result will be the same.

Sri K. R. SREEKANTESWAR.—Why I have sent in this amendment is this. The Select Committee has thought of some of the important subjects but their findings on some of them are not to our satisfaction. The definition of the expression 'tenant' as it emerged from the Select Committee is not to our satisfaction. For example, the Bombay Tenancy Bill gives a better definition. We feel that what was provided in the original Bill has now been taken away by the Select Committee. That is not fair also. There are so many places where tenants are having land not only for agricultural purpose but for various other purposes, for instance cottage industries. I know for certain that in some places in Chitaldrug vast acres of land are used not only for agricultural purposes but also for various other purposes. These particular provisions the Select Committee has taken away as also most of the items which existed in the original Bill. The definition of the word 'tenant' is very much restricted now. I want that the Select Committee must revise their definition of 'tenant'.

Regarding clause 5 which deals with the fixity of tenancy the Land Revenue Revision Committee no doubt recommended a period of five years. The Select Committee must have been guided by that recommendation. But personally this is not to our satisfaction. If the Select Committee had considered some of these things and suggested improvements, there would have been no necessity for such an amendment from me.

It is further said in the Report—Item (5) of clause 2 says:

"We recommend that sub-clause (iii) of this item may be recast as follows:

"(iii) by hired labour under one's personal supervision or the personal supervision of any member of one's family, or by servants on wages payable in cash or kind but not in crop share."

"We recommend that in Explanation 1, the words "a widow or" and "her or" may be deleted and in Explanation 2 for the words "cultivated by" the words "cultivated personally by" may be substituted".

By such changes, I feel that the Select Committee have not only not fixed the tenancy period satisfactorily but have also taken away the powers proposed to be given in the original Bill itself. I will read the original Bill.....

Sri A. BHEEMAPPA NAIK (Chitaldrug District—General).—I rise to a

point of order, Sir. How is the Hon'ble Member entitled to read the original Bill and this Bill as reported by the Select Committee so extensively? He has every right to send in amendments, if any, if he feels that certain changes are necessary. I want to ask whether any purpose is served by his asking that the Bill be recommitted to the same Select Committe, particularly when he has a right under the Rules to bring in any amendments and effect necessary changes to the clauses as reported by the Select Committee.

Mr. SPEAKER.—Has not the Hon'ble Member got a right to move for recommittal of the Bill? He can move such an amendment under the rules.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—When the Select Committee has fully considered it, it has no right to reconsider it. Under what Rule is he entitled to move this amendment, Sir?

Sri K. SAMPANGIRAMIAH (Kolar District—General).—Rule 70 reads as follows:

"70. (2) If the member in charge moves that the Bill be taken into consideration, any member may move as an amendment that the Bill be re-committed or be circulated or re-circulated for the purpose of obtaining opinion or further opinion thereon."

Sri K. R. SREEKANTESWAR.—Regarding the fixity of rent Government have no doubt powers under clause 6 (2) to fix a lower rate of the maximum rent. But I personally feel that the maximum fixed by the Select Committee as not more than half of the produce is too high. As a matter of fact I feel that it must have been reduced to one-third. There seems to be difference of opinion among the members of the Select Committee about this fixity of rent and they have not come to any unanimous decision. I have also sent in amendments suggesting that it may be brought down to one-quarter. That amendment is also there. The Select Committee has to examine the question of rent also and bring it before us.

Regarding the period of five years provided in the Bill, I personally feel that even within this period the raiyat will not be able to do anything. The raiyat may be simply paying the rent during this time without actually doing anything. So I suggest that the maximum period should be at least about 12 years. Regarding this point the Select Committee report says:

"As the proviso to sub-clause (2) may work as a hardship on a landlord, where a tenant after exploiting the land for two years surrenders the lease in favour of the landlord we recommend that in the proviso after the words "Provided that", the words "with the consent of the landlord" may be inserted, so that where a tenancy has to be terminated before the prescribed period of five years, consent of both parties would be necessary".

This means a vital change and it changes the colour of the original Bill, It says that the period of five years also is not binding, but with the consent of both parties, the period of tenancy may be reduced. I feel that should not be the case. It must be almost binding on the tenant that every year he should pay so much, one-fourths or whatever it is, to the landlord and then only he will be able to force the tenant to cultivate the land. This period of five years must be enhanced to 12 years. Then the ryot will have adequate scope to improve the land and see that he not only invests money on the land but also he will be able to grow more. I want the Select Committee to reconsider this question.

The powers regarding the fixation of fair rent are given to the Amildar and an appeal against his decision lies first to the Assistant Commissioner and then to the Deputy Commissioner. I personally think that fixation of fair rent should be done by a tribunal consisting of a representative from the land-lord, a representative from the ryots and a Government representative, and such tribunals should be appointed throughout the Mysore State in all taluks before we pass this Bill or on the day we pass the Bill such tribunal must be appointed by the Government. The main idea is that not only it will be fair for the landlord but also it will be beneficial to the tenant. Till now, the rent that is taken from different ryots residing in different parts of Mysore varies; it is not the same in Mysore and Malnad. I may grow commercial crop but I give

(SRI K. R. SREEKANTESVAR).

only a limited quantity to the land-lord. So there is so much of variation in giving rent, and in matters like fixing up rent, the rent he has to pay to the land-lord and what exactly the land-lord himself expects from the ryot, it is better such powers are not handed over to the Amildar. I know that now-a-days Amildars have heavy work and will not be able to dispose of even a few cases during the year. While that is so if we pass this Bill whereby under Chapter III (Sections 32 to 34 and 35) vast powers are given to Amildars, they will not be able to exercise those powers. I think the appointment of a tribunal is very important. The Tribunal will also be fair because a representative from the land-lord, a representative from the ryots and a representative from the Government will be on it. I wish that tribunals of this kind are appointed throughout Mysore. Then only we will solve the problem.

There are several other problems also. The tenants have been put to a lot of trouble. Every day there may be so many cases of evictions. Further, these powers of fixing up rent and penalties must also be referred to the tribunal. This is section 34. series of sections in Chapter III require serious reconsideration. The appeal against the decision of the tribunal may lie to the Assistant Commissioner and the Deputy Commissioner. Even that is not sufficient. It is better that a tribunal is appointed and the fair rent settled as early as possible and also we must pass legislation to that effect. I am appealing to the Select Committee to see that eviction does not take place immediately, or that any orders of eviction or if there is any unequal settlement, should be put an end to by passing legislation to the effect that there is no question of eviction if it has taken place one year before this Bill is passed. On these important items I want the Select Committee to go once again and I request them to provide at least more amenities to tenants and also to see that the tenants are not deprived of what is existing in the original Bill. The Select Committee has taken away the vast powers existing in the original Tenancy Bill.

However, a Bill of this kind is much better than without a Bill. We expected a Bill of this kind four years back as soon as a popular Government was set up. However, it has come up now. But it is not up to the mark. The Select Committee has taken away most of the powers existing in the original Bill. So I would appeal to the Select Committee to go through the Bill in the light of what I have stated and I request them to bring forward another Bill.

The Hon'ble Sri H. SIDDAIYA.—Whose powers have been taken away ?

Sri K. R. SREEKANTESWAR.—In the original Bill there are some powers and they have been taken away now. The definitions and the help that is given to tenants are very much curtailed.

The Hon'ble Sri H. SIDDAIYA.—Will the Hon'ble Member point out one or two such powers, instead of making such general remarks ?

Sri K R. SREEKANTESWAR.—The tenants enjoy some benefit and it is curtailed. I am referring to clauses 5, 6 and 12 and the question of tribunal in clauses 32, 33 and 34 in Chapter III and so on. The Government are well aware of the agitation that is going on and I am definite that these clauses only pertain to the demands of the ryots. That is why I am placing them before you and I want you, to reconsider them.

Mr. SPEAKER.—Amendment moved :

"That the Bill be re-committed to the same Select Committee consisting of the same Members ".

*ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮಾದಯ್ಯಗೌಡರು (ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿಯೇ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಆ ಸಮಿತಿಯವರು ಬಹಳ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ, ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಒಂದು ಉತ್ತಮ

ರೂಪಕ್ಕೆ ತಂದು ಅದನ್ನು ಸರ್ವರೂ ಅನುಮೋದಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನೀಗ ಸಭೆಯಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾದುದನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿರತಕ್ಕದ್ದು ನಾವೆಲ್ಲಾ ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡುವಂಥ ವಿಚಾರವಾಗಿರುತ್ತೆಂದು ತಿಳಿಸಲು ನನಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಸಮಿತಿಯ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಬಹಳ ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ಶಾಂತಿಯಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಕೊಡತಕ್ಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಅವು ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಿರಲಿ, ಇಲ್ಲದಿರಲಿ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಂಶವನ್ನೂ ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸಿ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೇಗಿದ್ದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೋ ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿರುವಂತೆಯೂ ಮತ್ತು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ರೈತ ಮತ್ತು ಜಮೀನ್ದಾರರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗಿರುವಂತೆ ಈ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಶ್ರಮಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಈ ಉಭಯಪಾರ್ಟಿಗಳ ಯೋಗಕ್ಷೇಮಕ್ಕೆ ಏನೇನು ಮಾರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅವುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮೈಸೂರು ದೇಶಕ್ಕೆ ಈ ಮಸೂದೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಆವಶ್ಯಕವಾಗಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದನ್ನು.....

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ಈಗ ಅದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮಾದಯ್ಯಗೌಡರು.—ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಿಗೂ ಮತ್ತು ಜಮೀನ್ದಾರರಿಗೂ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂಪರ್ಕವೇರ್ಪಟ್ಟು ಎರಡು ಪಕ್ಷಗಳಿಗೂ ಯಾವ ಘರ್ಷಣೆಗೂ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಿರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರನೂ ಮತ್ತೂ ಜಮೀನ್ದಾರನೂ ಯಾವ ಘರ್ಷಣೆಯೂ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಬಹಳ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಿಂದ ನಡೆದುಕ್ಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಒಂದೆರಡು ಕಡೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ರೈತನಿಗೂ ಮತ್ತೂ ಜಮೀನ್ದಾರನಿಗೂ ಉಂಟಾಗಿರತಕ್ಕ ಘರ್ಷಣೆ ಅವರಿಂದಲೇ ಅದು ಉದ್ಭವಿಸದೆ ಬೇರೆ ಯಾರೋ ಅದನ್ನು ತಂದು ಹಾಕಿರುವಂತೆ ನನಗೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳೊಬ್ಬರು ಇದನ್ನೇ ಒಂದು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಮಾಡಿಕ್ಕೊಂಡು ಈ ಮಸೂದೆಯು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ ಇದನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಇದನ್ನೇ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕಾರಣ ಮಾಡಿಕ್ಕೊಂಡು ಒಂದು ಭಾಷಣ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಮಾಡಿಕ್ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಶಿವಾಯಿ ಬೇರೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ಕಾನೂನಾದರೂ ಅನೇಕ ವಿಧದಲ್ಲಿ ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಯೋಚನೆಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು. ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ವಾತಾವರಣವಿರಬೇಕು, ರೈತರಿಗೂ ಮತ್ತು ಜಮೀನ್ದಾರರಿಗೂ ಒಂದು ವಿಹಿತವಾದ ನಿಕಟ ಬಾಂಧವ್ಯವಿರಬೇಕು, ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ರೂಪದಲ್ಲಿ ಲೋಪ ಬಂದೀತು, ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರಬಾರದು, ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರು ಮತ್ತು ಜಮೀನ್ದಾರರು ಇವರಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ವಿಹಿತನಾಗಿರುವಿಕೆಯು ಹೆಚ್ಚುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧಕವಾಗಿರಬೇಕು, ಯಾವ ವಿಧದಲ್ಲೂ ಒಂದು ಕಲಾಪ ಅಥವಾ ಕಚ್ಚಾಟಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಹಾಗೆ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಯೋಚನೆಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಕಾನೂನು ಮಾಡಲು ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಸಮಿತಿಯವರು ಯತ್ನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದ ಕಾರಣ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಕಡೆ ಉಂಟಾದ ಕೆಟ್ಟ ವಾತಾವರಣದಿಂದ ಈ ಕಾನೂನು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಉಚಿತವಲ್ಲ. ಏನು ಸೂಕ್ತ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೂ ಅದನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಆಲೋಚನೆಮಾಡಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ಅದು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ, ಪುನಃ ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ವಾಪಸು ಕಳುಹಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಲಾರೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಈಗ ಹೇಳಿರುವುದು ಏನೂ ತಿರುಳಿಲ್ಲದ ವಿಷಯ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅವರು ಸೂಚಿಸಿರುವ ನಾಲ್ಕೈದು ಪಾಯಿಂಟುಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅವರು ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ತಿದ್ದು

(ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮಾದಯ್ಯಗೌಡರು).

ಪಡಿ ಸೂಚಿಸಿ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಅದು ಸೂಕ್ತ ಕಂಡರೆ ನಾವೇ ಮಾಡೋಣ. ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಸಮಿತಿಯ ಮುಂದೆ ಪುನಃ ಈ ಮಸೂದೆ ಹೋಗಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲ.

ಆ ಮೇಲೆ ಟೆನೆನ್ಸಿ ಮಿತಿಯನ್ನು ಏನೋ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾಯಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ನನಗೆ ಜ್ಞಾಪಕವಿರುವ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಒಂದು ಅಕ್ಷರ, ಒಂದು ಕಾಮ ಅಥವಾ ಒಂದು ಪೂರ್ಣ ವಿರಾಮ ಕೂಡ ಬದಲಾಯಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಗೊತ್ತು. ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೆ ಕೋಳಿ ಸಾಕುವುದು, ದನ ಸಾಕುವುದು ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಸೇರಿಸುವಂತೆ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹುಲ್ಲು ಬೆಳೆಯುವುದು ಕೂಡ ಸೇರಿದೆ. ಒಬ್ಬ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರ ಜಮೀನನ್ನು ಗುತ್ತಿಗೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಕೋಳಿ ಸಾಕುವುದಾದರೆ, ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ನನಗಾದರೂ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದು ಸೇರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಬಿಟ್ಟಿದೆ; ಹಾಗಿರುವಾಗ ಅವೂ ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಡುತ್ತವೆ, ಕೋಳಿ ಸಾಕುವ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಅಥವಾ ಪಶುಪಾಲನಾಕ್ಷೇತ್ರ ಮುಂತಾದ್ದೂ ಸೇರುವಂತಿರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಡಲಿ, ಯೋಚನೆ ಮಾಡೋಣ. ಒಬ್ಬ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರನಿಗೂ ಮತ್ತು ಟಿನೆಂಟುಗಳಿಗೂ ಏನು ಸಂಬಂಧ ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸಿಲ್ಲವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರು ಹೇಳಿದರು. ಅದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಯೋಚನೆಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಬಹುದು: ಬೇರೆ ಕಡೆ ಒಂದು ಕಾನೂನಿದೆ, ಬೊಂಬಾಯಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕಾನೂನು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿರುವ ಕಾನೂನು ಆ ದೇಶದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ, ಅಲ್ಲಿ ಜಮೀನ್ದಾರರಿಗೂ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಿಗೂ ಇರಬಹುದಾದ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಹಾಗೆ ಇರಬಹುದು; ಅದನ್ನು ನಾವು ಮಕ್ಕೀಕಾಮಕ್ಕಿ 'ಕಾಪಿ' ಇಳಿಸಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಒಳ್ಳೆಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಸೇರಿಸಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳಿಗೆ ಯಾವುದು ಅನುಕೂಲವಾಗಿಲ್ಲವೋ ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅಷ್ಟುಮಾತ್ರಕ್ಕೇ ಬೊಂಬಾಯಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾನೂನಿದೆ, ಅದು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ, ಅದರಂತೆ ನಾವೂ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಾದ ವಾದವಲ್ಲ.

ಇನ್ನೊಂದು ಅಂಶ ಹೇಳಿದರು: ಒಂದು ಸಲ ಒಬ್ಬ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರ ಒಂದು ಜಮೀನನ್ನು ಜಮೀನ್ದಾರನಿಂದ ಸಾಗುಮಾಡಲು ಪಡೆದರೆ ಆತನು ಐದು ವರ್ಷ ಆ ರೀತಿ ಸಾಗುಮಾಡಬಹುದೆಂದು ನಿಗದಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕಾನೂನಿದೆ. ಅದನ್ನು 10 ಅಥವಾ 12 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಇರುವಂತೆ ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅದರ ಸಾಧಕ ಬಾಧಕ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡದೇಯಿಲ್ಲ. ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಭಾಗ ಗೇಣಿದಾರರು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಆ ವಿಷಯ ನನಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಸರ್ವೇಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಜಮೀನ್ದಾರರು ಸಾಗಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ವ್ಯವಸಾಯಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಅವಧಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಸಾಗು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಬಲ್ಲೆ. ತಂದೆಯಿಂದ ಮಗನಿಗೆ ಬಂದು ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಒಂದೇ ಕುಟುಂಬದವರು ಆ ಜಮೀನನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಹೀಗಿತ್ತು. ಈಗ 5 ಅಥವ 10 ವರ್ಷದವರೆಗೆ ಒಂದು ಜಮೀನನ್ನು ಸಾಗಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಪುನಃ ಅದು ವಾಪಸು ಬರುತ್ತದೆಯೋ, ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬ ಒಂದು ಭೀತಿ ಬಂದಿದೆ. ಜಮೀನನ್ನು ಅಪಹ

ರಿಸಬಹುದು ಎಂಬ ಭಯ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ. ಆ ತರಹ ಇರಬಾರದು; ಮೊದಲು ಮಾಡಿದ ಕಾನೂನು ದೇಶಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಕೂಡಲೇ ಜಾರಿಗೆ ಒರ ಬೇಕೆಂದಿತ್ತು. ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಸಮಿತಿಯವರು ಅದನ್ನು ಪರ್ಯಾಲೋಚನೆಮಾಡಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವೋ, ಸಮಾಜವಾದಿಗಳು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಬೊಬ್ಬೆ ಎದ್ದಿದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅನ್ವಯಿಸುವ ಹಾಗೆ ಸೂಕ್ತ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸಹಾನುಭೂತಿ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅಂಥ ಕಡೆ ಅವರ ತಂಟೆಗೇ ಹೋಗಬಾರದು ಎಂಬುದು ಈ ಕಾನೂನಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯ ಹೇಳಿದರು. ಒಬ್ಬ ರೈತ ಹಿಡವಳಿದಾರನಿಂದ ಜಮೀನನ್ನು ಸಾಗುಮಾಡಲು ಪಡೆದರೆ ಅವನಿಗೆ ಕನಿಷ್ಟಪಕ್ಷ ಅರ್ಧಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬರಬೇಕು, ಜಮೀನ್ದಾರ $\frac{1}{3}$ ಭಾಗ ಅಥವಾ $\frac{1}{4}$ ಭಾಗ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರು ಹೇಳಿದರು. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ರೈತ ಸಾಗಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಜಮೀನಿನ ಬೆಲೆಯೇನು, ಜಮೀನ್ದಾರ ಕೊಡುವ ಕಂದಾಯ ಕವಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಎಂಬುದು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತೆ? ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲೂ ಗದ್ದೆಗಳಿರುವಕಡೆ ಅರ್ಧ ಅಥವಾ ಮುಕ್ಕಾಲು ಭಾಗ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಜಮೀನು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ರೈತ ಪಡುವ ಕಷ್ಟ ನೋಡಿದರೆ ಮುಕ್ಕಾಲು ಭಾಗ ಜಮೀನ್ದಾರನಿಗೇ ಕೊಟ್ಟರೆ ಲಾಭ ಬರುತ್ತದೆಯೆ ಎಂಬ ಸ್ಥಿತಿಯಿದೆ. ಆದರೆ ಅರ್ಧ ಭಾಗ ಕೊಟ್ಟರೂ ರೈತನಿಗೆ ಅರ್ಧಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಬತ್ತದ ಗದ್ದೆ ರೈತರಿಗೆ ಸಾಗಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸರ್ವೇ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಅರ್ಧ ಭಾಗ ರೈತನಿಗೂ ಇನ್ನರ್ಧ ಜಮೀನ್ದಾರನಿಗೂ ಬರುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಧಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ರೈತನಿಗೆ ಹೋಗುವುದು. ಇದರ ಮೇಲೆ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಕಂದಾಯ ಕವಳಿಗೆ ಜಮೀನ್ದಾರನ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಹುಲ್ಲನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಾಗುವಳಿದಾರನಿಗೇ ಬಿಡುತ್ತೇವೆ. ಹುಲ್ಲಿನ ಬೆಲೆ, ಕಂದಾಯ ಕವಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಲಾಗೋಡಿನ ಖರ್ಚು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದರೆ ಅರ್ಧಭಾಗಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಜಮೀನ್ದಾರನಿಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ಅರ್ಧಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ರೈತರಿಗೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ವಾದ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಾದ ಹೇಳಿದರು. ಐದು ವರ್ಷ ರೈತ ಜಮೀನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಈ ಮಧ್ಯೆ ರೈತ ತನಗೆ ಜಮೀನುಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಜಮೀನು ತಾನು ಸಾಗು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ಈಗ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಎರಡು ವರ್ಷವಾಗಿದೆ, ತನಗೆ ಸಾಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಆತನನ್ನು ಜಮೀನು ಬಿಡದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ವಾದ ಮಾಡಿದರು. ಆ ರೀತಿ ಪರಿಗಣಿಸಲು ಪುನಃ ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಅವರು ವಾದ ಮಾಡಿರುವುದು ಬಹಳ ವಿಷಾದಕರ. ರೈತ ಮತ್ತು ಜಮೀನ್ದಾರ ವಿಹಿತವಾಗಿದ್ದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ 5 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ಸಿಕ್ಕುವಂತಿದ್ದು ಪರಸ್ಪರ ವಿಹಿತವಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾವೇಕೆ ಅಡ್ಡಿ ಬರಬೇಕು. ಎಲ್ಲಿ ದುಂಡಾವರ್ತಿಯಿಂದ ವರ್ತಿಸುವ ಜಮೀನ್ದಾರರಿರುತ್ತಾರೆಯೋ, ಎಲ್ಲಿ ಜಾಗ್ರತೆ ಜಮೀನು ಕೆತ್ತುಕೊಂಡು ವ್ಯವಸಾಯಗಾರನನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದಿರುತ್ತಾರೋ ಅಂಥ ಕಡೆ ತೊಂದರೆ ಆಗದಿರಲಿ ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಕಾನೂನು ಮಾಡಿದೆಯೇ ಹೊರತು ವಿಹಿತವಾಗಿರುವವರನ್ನು ತೊಂದರೆಗೀಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶವಿಲ್ಲ. ಆತ್ತ ಕಡೆ ರೈತನಿಗೆ ಬೇಡವಾಗಿ ಅವನೇ ಒಪ್ಪಿ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಅಂಥಾ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿಧಿ ವಿಧಿಸಿ 5 ಅಥವಾ 10 ವರ್ಷ ಬಿಡಲೇಕೂಡದು ಎಂಬುದಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಬಲವತ್ತರವಾದ ಕಾರಣಗಳನ್ನೂ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರು ತೋರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಯಾವ

(ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮಾದಯ್ಯಗೌಡರು).

ಕಾರಣದಿಂದಲೂ ಪುನಃ ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಸಮಿತಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕಾದ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯಿಂದ ಏನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ಈ ತಿದ್ದು ಪಡಿಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ್ಯಾವುದು ಉತ್ತಮವಾಗಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾನೂನು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿದೆ. ಮೊದಲೇ ಇದ್ದಹಾಗೆ ಏನಾದರೂ ಇಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ಈಗ ಏನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದ್ದೀನೆಯೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡದೇ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ, ಬಹುಶಃ ಈ ಕಡೆ ಸಾಗುವಳಿದಾರರಿಗೂ ಆ ಕಡೆ ಜಮೀನ್‌ದಾರರಿಗೂ ಉಭಯತ್ರರಿಗೂ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಾ ಇತ್ತು. ಆ ತೊಂದರೆ ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್ ಮಾಡಬೇಕು, ಅಮಲ್ದಾರರಿಗೆ ತೀರ್ಮಾನಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡಕೂಡದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ! ಒಂದು ವೇಳೆ ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತಂದಿದ್ದರೆ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ತರಲಿಲ್ಲ. ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್ ಇರಬೇಕೆಂಬುದು ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ಜಮೀನ್‌ದಾರರ, ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಸಾಗುವಳಿದಾರರು ಇವರಿಬ್ಬರ ನಡುವೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬರು. ಅವರು ಕಡೆಗೆ ಏನು ತೀರ್ಮಾನಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅದು ಸರಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಒಬ್ಬರ ಮಾತೇ ನಡೆದುಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್ ಇದ್ದರೆ ತಾನೆ ಏನು? ಅಮಲ್ದಾರರಾದರೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು. ಅವರು ಆದನ್ನೆಲ್ಲಾ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬಲ್ಲರು. ಅಲ್ಲಿಯ ಕಷ್ಟಸುಖ ತಿಳಿದಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಕೇಸುಗಳು ಬರುತ್ತವೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್ ಇರಲೇಬೇಕು ಎಂಬ ವಾದ ಏಕೆ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹಿಡಿಯಿತೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾನು ಅಂದು ಕೊಂಡ್ಡಿದ್ದೇನೆ, ಮುಂದಿನ ಭಾವೀ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ಜನರಲ್ಲಿ ವೈಷಮ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿ ನೂರಾರು ಸಾವಿರಾರು ಕೇಸುಗಳು ಉಂಟಾಗ ತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರಲಾರದು. ಹಾಗೆ ಬರದೇ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥವಾದಿಗಳೂ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಕಾನೂನಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಬರದೇ ಕೂಡ ಹೋಗಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟೇಕೆ ಕಷ್ಟ ಅಂತ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ಅವರು ತಂದಿರುವ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇನೆ.

*ಶ್ರೀ ಎ. ಭೀಮಪ್ಪನಾಯಕರು (ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ).—ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶ್ರೀಕಂಠೇಶ್ವರ್‌ರವರು ತಂದಿರುವ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಸೆಕ್ಷನ್ 71ರಲ್ಲಿ 'opinion on certain matters' ಅದಕ್ಕೆಮಾತ್ರ re-commit ಮಾಡಬಹುದು ಅಂತ ಇದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಟಿನ್ಕೆಸಿ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ಏಕೆ ಬದಲಾವಣೆಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ opinion ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ opinion ಕೇಳಬಹುದು ಅಷ್ಟೆ. ಸೆಕ್ಷನ್ 71 ಕ್ಲಾಸ್ (2) ರಲ್ಲಿ ಈರೀತಿ ಇದೆ: —

"If the member in charge moves that the Bill be taken into consideration, any member may move as an amendment that the Bill be re-committed or be circulated or re-circulated for the purpose of obtaining opinion or further opinion thereon."

Sri K. R SREEKANTESWAR.—On a point of information, Sir. I want to know whether the Hon'ble Member is questioning the Hon'ble Speaker's permission given to me to move the amendment.

Mr. SPEAKER.—No, no.

ಶ್ರೀ ಎ ಭೀಮಪ್ಪನಾಯಕರು.—ಈ ತಮ್ಮ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಆಗಲೇ ಕೊಟ್ಟಿರುವಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವೇ ಇಲ್ಲ.

Sri L. SIDDAPPA (Shimoga District —General).—I invite my Hon'ble

friend's attention to sub-rule (*b*) of rule 70 :

"that the Bill as reported by the Select Committee be re-committed either :—

(i) without limitation, or

(ii) with respect to particular clauses or amendments only, or

(iii) with instructions to the Select Committee to make some particular or an additional provision in the Bill;"

So, it is not sub-rule (2) of rule 70 that applies, it is sub-rule (*b*) that applies now.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—Sub-rule (*b*) does not apply.

Sri K. R. SREEKANTESWAR.—Rule 71 is clear :

"The debate on a motion that the Bill" as moved by the Hon'ble Minister for Revenue "shall be taken into consideration shall be confined to consideration of the report of the Select Committee and the matters referred to in that report or any alternative suggestions consistent with the principle of the Bill."

Mr. SPEAKER.—That rule does not apply to the present case.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—What I am submitting is that sub-rule (*b*) which the Hon'ble Member Sri L. Siddappa said applies here, does not apply. It is only the member in charge that may move such an amendment and not any other member.

Sri K. R. SREEKANTESWAR.—I am sorry ; I meant rule 70 (2).

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—If the Hon'ble Member accepts that sub rule (2) of rule 70 applies, it is for further opinion that the Bill has to be re-committed. Opinions have been expressed on every point raised and if the Hon'ble Member still feels that there is necessity for any further information, he could have himself sent in an amendment and there is time for him to debate on the merits of each opinion. The opinions furnished by the Committee are there and he is at liberty to furnish his own opinion in the House and convince it and get it passed. I might tell the Hon'ble Member that this Bill was considered in detail in the Select Committee. As stated by the Hon'ble Member Sri T. Madiah Gowda, the opinion of the Land Revenue Revision Committee was that there was no necessity for such a Tenancy Bill in Mysore State except in some parts of malnad. Even though they said there does not seem to be any immediate need it was decided to bring in some such Bill so that this question might once and for all be settled. So in view of that this Bill was brought forward. The Hon'ble Member Sri Kadidal Manjappa was much more vehement in the Committee than the Hon'ble Member Sri K. R. Sreekanteswar here. It was on that consideration that this Bill was altered and more liberalised in favour of tenants rather than landlords. I may mention that also here. The Committee did not swerve by any other consideration than the interests of landlords on the one side and of tenants on the other. My Hon'ble friend said that this is belated and it is brought at the tail end of the period of this Government.

Sri K. R. SREEKANTESWAR.—Not of this Government ; I never expected this type of Tenancy Bill.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—If there is nothing in this, later on when your Government comes into power you can bring in a better Bill.

Sri K. R. SREEKANTESWAR.—Definitely.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—This Bill has been brought forward with fuller consideration and it has been thrashed out well in the Committee and the earlier it is introduced the better it is in the interests of tenants as well as landlords. That is the feeling of the Committee. The Hon'ble Member has not made out a case for its being re-committed. For, it has not been very much altered and the opinion given by the Committee at the end of the report is like this :

"The Bill was published in the *Mysore Gazette* Extraordinary, dated the 14th March 1951.

"In our opinion, the Bill has not been so altered as to require circulation."

That it does not require re-circulation is the opinion of the Committee. It was published in the *Mysore Gazette* and my Hon'ble friend could have sent in his opinion for the benefit of the Committee earlier, which he has not done. Even now I request the Chair to give him a chance to bring in amendment, even if he has not already brought in within time. Therefore

(SRI A. BHEEMAPPA NAIK).

what I submit is, he has not made out a case for reconsideration of this Bill by the same Select Committee. Therefore, it will have to be taken into consideration here and now.

*ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು (ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆ).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಚರ್ಚೆ ಅನಾವಶ್ಯಕ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈ ಮಸೂದಾ ಕಾನೂನಿನಮೇಲೆ ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಮಾಡಿರುವ ವರದಿಯನ್ನು ವಿಮರ್ಷೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟಾಗ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀಕಂಠೇಶ್ವರ್‌ರವರು ಇದನ್ನು ಪುನಃ ಆದೇ ಕಮಿಟಿಗೆ ವಾಪಸು ಕಳುಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತಂದರು. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ನಾನು ಬಹಳ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಏನೋ ಅವರು ಪ್ರಬಲ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಬಹುದು, ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ್ದ್ದವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಆ ದೃಷ್ಟಿಕೋಣದಿಂದ ಇದನ್ನು ಪುನರ್ವಿಮರ್ಷೆಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ಸೂಚನೆಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ಅವರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಬಹಳ ವಿಮರ್ಷೆಮಾಡಿ ನೋಡಿದೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಹೊಸ ವಿಷಯಗಳೇನೂ ಕಾಣಬರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಕ್ಲಾಜನ್ನು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಬದಲಾವಣೆಮಾಡಬೇಕು, ಅದನ್ನು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಬದಲಾವಣೆಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು, 50% ಇರುವುದನ್ನು 30% ಮಾಡಬಹುತಿತ್ತು, ಬೊಂಬಾಯಿನ ಟೆನೆನ್ಸಿ ಬಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಈರೀತಿಯಿದೆ, ಹೀಗೆ ಯಾವ್ಯಾವ ಕ್ಲಾಜಿನಲ್ಲಿ ಏನೇನಿದೆಯೆಂಬದನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದನೆಮಾಡಿದರೇ ವಿನಾ, ಹೊಸದೃಷ್ಟಿಕೋಣವನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಕಾನೂನನ್ನು ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೆ ನಾವು ವಾಸ್ತವವಾಗಿಯೂ ಅದನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಹಾಗೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಏನಿದ್ದರೂ ಈ ಕ್ಲಾಜಿಗೆ ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಬೇಕಿತ್ತು, ಈ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಬದಲಾವಣೆಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅಷ್ಟೆ. The Select Committee members must revise their opinion! I am afraid that he has no power to ask us to revise our opinion unless he gives sufficient reason by which he can win us over and say that we should change our opinion. ಹಾಗೆ ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಬದಲಾವಣೆಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮಹತ್ತರವಾದ ಕಾರಣಗಳನ್ನೇನೂ ಅವರು ಹೇಳಿಲ್ಲ ಒಂದು ಮಾತು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಏನೆಂದರೆ, 'ಬೊಂಬಾಯಿನಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಹುಯ್ದರೆ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಛತ್ರಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಹುಯ್ದರೆ ನಾವು ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳೋಣ'. ಆರೀತಿಯೇನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಗೇಣಿದಾರರ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ನಿನವರು ಕಮಿಟಿಯವರ ಮುಂದೆ ಬಂದಾಗ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೇಳಬಹುದಿತ್ತು. ಅವರೇನು ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೆಂದರೆ, ಈ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನುಮಾತ್ರ ತಮಗೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು: ಒಂದು ಪರಮಾವಧಿ Rent ನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡುವುದು; ಇನ್ನೊಂದು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದು. ಇಷ್ಟುವಿನಾ ಬೊಂಬಾಯಿನ ಆಕ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಏನಿದೆ, ಜೈನಾದಲ್ಲಿ ಏನಿದೆ, ಜಪಾನಿನಲ್ಲಿ ಏನಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ! ಗೇಣಿದಾರರ ಅಸೋಸಿಯೇಷ ಎಂದರೆ ಏನು? ಯಾರು ಈ ಕಾನೂನು ಜಾರಿಗೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಹೊಡೆದಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೋ, ಅವರು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಆಧಾರದಮೇಲೆ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಈ ಎರಡು ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನುಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕೆಂದು ಹೇಳಿದಾಗ, ಆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು (ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಕಂಠೇಶ್ವರ್ ರವರು) ಆ ಗೇಣಿದಾರರ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ! ಅವರು ಗೇಣಿದಾರರ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ನಿನ ವಿಚಾರ ತಿಳಿ

ದಿದ್ದರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಕಾಣೆ! ಹೀಗಿರುವಾಗ ಈ ಮಸೂದಾಕಾನೂನನ್ನು ಪುನಃ ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು, ಅದರಲ್ಲೂ ಅದೇ ಮೆಂಬರುಗಳಿರುವ ಕಮಿಟಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಏನು ತಿರುಳಿದೆಯೋ ನನಗರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

Sri K. R. SREEKANTESWAR.—They must consider it with a change of mind.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು.—ಅವರು ತಮ್ಮ opinion ನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳಾದರೂ ಏನು? ಇದು ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದ ಕಾನೂನು. ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಇದನ್ನು ಚರ್ಚೆಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಮೇಲಿನ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೇ ಮುಕ್ತಾಯಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇನೆ.

*The Hon'ble Sri H. SIDDAIYA.—At the very outset I must thank the mover Sri K. R. Sreekanteswar for recognizing the good service in bringing forward this Bill, though late according to him. He has not, anyhow, pointed out any serious defect so as to recommit this Bill to the same Select Committee consisting of the same members. The Hon'ble Member is aware of the number of members of that Committee; the number was not small; it consisted of 14 experienced members, everyone of them owning lands. And it is not merely in one or two sittings but in five sittings they have deeply gone into this matter, discussed all the pros and cons, both in favour of and against, the tenant and the landlord, and have prepared this report which is really very satisfactory in my humble opinion. For what purpose then this Bill should be recommitted? He has not shown to us any reasonable grounds or convincing reasons. The only point he says is that the powers vested in the original Bill are taken away in the present report. I fail to understand that. And in spite of my request to him to point out one power that was vested in the tenant in the original Bill and is now taken away in this report, he was unable to do it.

As regards the two or three other points he raised, they have already been answered by other Hon'ble Members.

As regards the amendment that there should be a Tribunal in place of an Amildar for fixing the rent, etc., he says that it must consist of representatives of the Government, the tenant and the landlord. There is a Government officer, a gazetted officer—the Amildar—and the tenant and the landlord will appear before him. The Amildar is empowered, according to this Bill, to make an exhaustive and impartial enquiry and give his verdict. If any of the parties is not safisfied with his order, it is open to such party to go to the Sub-Division Officer and again even to the Deputy Commissioner in appeal. Besides, the Hon'ble Member has also sent in an amendment. He suggests "In clause 12, for the word 'Amildar' wherever it comes the word 'Tribunal' shall be substituted." When this amendment will be moved by the Hon'ble Member, the House is at liberty to discuss it and if he can at that stage convince with any reasonable or fresh grounds, that would be a matter for the House for consideration. Simply because in place of 'Amildar' he wants a 'Tribunal' is this report itself to be recommitted? I fail to understand that there is any necessity for recommittal. Besides, he seems to be under the impression, it is a wrong impression, that the Tribunal takes less time in the disposal of these cases. But from my little experience, I can say that an officer can dispose of such cases quicker than a Tribunal. Whatever it may be, when the party has got the right to prefer an appeal, the Hon'ble Member need not have any reasonable apprehension that no justice will be done to the party. Now, in the very clause that we have gone through, it is the Amildar who is to fix the maximum rent, it is not the landlord. In Clause 7 it is stated:

"The rent payable by a tenant shall, subject to the maximum rate fixed under section 6,

(HON'BLE SRI H. SIDDAIYA).

be the rent agreed upon between such tenant and his landlord....."

Therefore, I find no convincing reason for recommitting this Bill to the same Select Committee.

Mr. SPEAKER.—Is the Hon'ble Member pressing his amendments.

Sri K. R. SREEKANTESWAR.—I want to explain.....

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble Member cannot make a speech now.

Sri K. R. SREEKANTESWAR.—In view of the explanation given by the Hon'ble Minister, I do not want to press my amendment and I seek the leave of the House to withdraw it.

The amendment was, by leave, withdrawn.

Mr. SPEAKER.—Now only the consideration motion is before the House.

ಶ್ರೀ ಟಿ: ಮಾದಯ್ಯಗೌಡರು (ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆ).— ಸ್ವಾಮಿ, ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಸಮಿತಿಯವರು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ agricultural labourers and artisans ವಿಷಯವು ಮೊದಲಿನ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿತ್ತು. ಈ ಕಾನೂನನ್ನು ಇವರಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ಇದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟು ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಲು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನನಗೆ ಜ್ಞಾಪಕವಿರುವಹಾಗೆ ಬೊಂಬಾಯಿನ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಇದೂ ಸೇರಿದೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಸೇರಿಸುವುದು ಯುಕ್ತವಲ್ಲವೆಂದು ಸಮಿತಿಯವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಾಯಶಃ ಇದಕ್ಕೆ ಸಭೆ ಒಪ್ಪಬಹುದೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ, ಈ ಕಾನೂನನ್ನು ಎಲ್ಲ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸಬಾರದು, ಎಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವೋ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸಬಹುದೆಂದು ಸಮಿತಿಯವರುಮಾಡಿರುವ ಸಲಹೆ ಮೆಚ್ಚಿಗೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿದೆ. ಮೊದಲು ಇದು ಇದ್ದಹಾಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಕ್ಕೂ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಜಮೀನ್ದಾರರಿಗೂ ಟೆನೆಂಟುಗಳಿಗೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಬಾಂಧವ್ಯವಿರದೆ ಜಮೀನು ಸುಲಲಿತವಾಗಿಮಾಡುವುದು ಅನೇಕಕಡೆ ತಪ್ಪಿ ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಜಮೀಂದಾರರಿಗೂ ರೈತರಿಗೂ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಬಂದಿತ್ತು. ಆ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇದು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಬಹುದೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅಂದಮಾತ್ರಕ್ಕೇ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಗೂ ಇದನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸಿದರೆ ಅನೀತಿವಂತರಿಂದ ಕೆಲವು ಜಮೀನ್ದಾರರೂ ರೈತರೂ ಇದೇ ಒಂದು ನೆಪಮಾಡಿಕೊಂಡು ಈಗಿರುವ ಸರಿಯಾದ ಬಾಂಧವ್ಯವು ತಪ್ಪಿಹೋಗಬಹುದೆಂದು ಭಾವಿಸಿ, ಯಾವ ಯಾವ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಇದನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸಬಹುದೋ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಕಾನೂನನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮೈಸೂರು ಗೆಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಮಾಡಬಹುದು.

ಮೂರನೆಯದಾಗಿ, ವ್ಯವಸಾಯ ಎಂಬ ಪದದ ಅರ್ಥವಿವರಣೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಡೈರಿ ಫಾರ್ಮಿಂಗ್, ಪೌಲ್ಟ್ರಿಫಾರ್ಮಿಂಗ್, ಸ್ಟಾಕ್‌ಬ್ರೀಡಿಂಗ್, ಗ್ರೇಜಿಂಗ್ ಮುಂತಾದುದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿದ್ದುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ವ್ಯವಸಾಯವೆಂದರೇನು ಎಂಬ ಪದದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಈಗಿನ ನಮ್ಮ ಜಮೀನ್ದಾರರು ಮತ್ತು ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಮೊದಲು ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಏನಿತ್ತೆಂದರೆ, ಅಮಲ್ದಾರರ ತೀರ್ಪಿನಮೇಲೆ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಾಗಲೀ ಜಮೀನ್ದಾರರಾಗಲಿ ಅಪೀಲು ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಡೆಪ್ಯುಟಿಕಮೀಷನರ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಮಾಡಿರುವ ಪ್ರಕಾರ, ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮೀಷನರಲ್ಲಿ ಅಪೀಲುಮಾಡಿ ಅವರು ತೀರ್ಮಾನಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರವಿದ್ದರೆ ಜಾಗ್ರತೆ ಕೆಲಸವಾಗಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಈ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಬದಲಾವಣೆಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಕೆಲವು ರೈತರು ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ ನಾವು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಆಬಾದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡ ಬೇಕಾದರೆ ಆ ಹಣವನ್ನು ನಮಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಇಲ್ಲದ ಸಲ್ಲದ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ತರಬ ಹುದೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಮೊದಲಿದ್ದ ಒಂದು ಲೋಪವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಜಮೀನನ್ನು ರೈತನು ಉತ್ತಮ ಪಡಿಸಬೇಕಾದರೆ ಜಮೀನ್ದಾರನ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗೆಮಾಡದೆ ತಾನೇ ಜಮೀನನ್ನು ಉತ್ತಮ ಪಡಿಸಿದ್ದೇನೆ, ಹಣ ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಪರಿಹಾರವೂ ದೊರೆಯಲಾರದು ಎಂದು ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಸಮಿತಿಯವರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲಿನ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ರೈತನಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅಧಿಕಾರವಿತ್ತೆಂದು ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಕಂಠೇಶ್ವರ್‌ರವರು ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ದಯೆಯಿಟ್ಟು ಮಸೂದೆಯ 13ನೆಯ ಕ್ಲಾಜನ್ನು ನೋಡಲಿ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಹಿಂದಿನ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಗುಮಾಡತಕ್ಕ ರೈತನು ಗುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ನಿಗದಿಮಾಡಿ ಜಮೀನನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಆ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಾಗಲಿ ಆಗದೇಯಿರಲಿ, ಅವನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿದ್ದ ಗುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಜಮೀನ್ದಾರನಿಗೆ ಕೊಡಲೇ ಬೇಕೆಂದಿತ್ತು. ಅಕಸ್ಮಾತ್ ರೈತನ ಅನಾದರಣೆಯಿಂದಲ್ಲದೆ ಕ್ರಿಮಿಕೀಟಗಳ ಹಾವಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಅವನ ಶಕ್ತಿಗೆ ಮೀರಿದ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಫಸಲು ಕೆಟ್ಟುಹೋದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ರೈತನಿಗೆ ತಕ್ಕ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೊಡಲು ಅವಕಾಶವಿರುವಂತೆ ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ರೈತರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಗತ್ಯವಾದುದು ಮತ್ತು ಬಹಳ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಬದಲಾವಣೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಸಮಿತಿಯವರಿಗೆ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಬಂದ ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಮೀನು ಸಾಗುಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದ ರೈತರೂ ಒಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಅದೇನೆಂದರೆ, ಜಮೀನ್ದಾರರು ರೈತನು ಕೊಡಬೇಕಾದ ಗುತ್ತಿಗೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಜಮೀನು ಸರಿಯಾಗಿ ಆಬಾದು ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಅವನಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿರಬಾರದು; ಅವನು ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷ ಆ ಜಮೀನನ್ನು ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅಂಥವನಿಂದ ಜಮೀನನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕಾದರೆ ಬಲವತ್ತರವಾದ ಕಾರಣವಿರಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸಿದರು. ಸಮಿತಿಯವರು ಈ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆಂಬುದು ವೇದ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ ಕಾಲದಿಂದ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡಿರುವ ರೈತನನ್ನು ಬಿಡಿಸಬೇಕಾದರೆ ಪ್ರಬಲವಾದ ಕಾರಣವಿರಬೇಕು. ಜಮೀನ್ದಾರರು ತಾವೇ ಸ್ವಂತವಾಗಿ ಆ ಜಮೀನನ್ನು ಸಾಗುಮಾಡುವುದಾಗಿಯೂ ತಮಗೆ ಅವಶ್ಯಕವೆಂತಲೂ ಹೇಳಿ ಒಪ್ಪಿಸಿದರೂ ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಆ ಜಮೀನನ್ನು ರೈತನಿಂದ ಬಿಡಿಸಿಕೊಡುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ, ಅರ್ಧ ಜಮೀನನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಒಂದು ವೇಳೆ ರೈತನಿಗೆ ಕಿರುಕುಳಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಜಮೀನನ್ನು ರೈತನಿಂದ ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ಜಮೀನ್ದಾರನು ತಾನೇ ಸಾಗುಮಾಡದೆ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಕೊಡಿಸಿದರೆ ಎರಡು ವರ್ಷದೊಳಗೆ ರೈತನು ಅಮಲ್ದಾರರಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಪುನಃ ಆ ಜಮೀನನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಇದರಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಹಾಗೂ ಜಮೀನ್ದಾರನು ಬಿಡದೇ ಹೋದರೆ ರೈತನು ತನಗೆ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ 16ನೆಯ ಕ್ಲಾಜಿನಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶಮಾಡಿದೆ. ಹೀಗೆ ರೈತನಿಗೆ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ರೈತರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಏಕೆ ನಮ್ಮ ಆ ಮಿತ್ರರು ಸಂಶಯಪಡುತ್ತಾರೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಬದ

(ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮಾದಯ್ಯಗೌಡರು).

ಲಾವಣಿಯಾವುದಾದರೂ ಇದರಲ್ಲಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅದು ನ್ಯಾಯವಾದ ಬದಲಾವಣೆಯಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಆಗತ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು.

ಮತ್ತೊಂದು ವಿಚಾರ. ಹಿಂದಿದ್ದ ಪ್ರಕಾರ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಠಿಣ ಪ್ರಸಂಗವಿತ್ತು. ರೈತನು ಐದು ವರ್ಷ ಕಾಲ ಜಮೀನನ್ನು ಮಾಡಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಆ ಜಮೀನು ಕಟ್ಟಡ ಎಲ್ಲವೂ ರೈತನಿಗೇ ಸೇರುತ್ತದೆಂದು ಹಿಂದಿನ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ಇದನ್ನು ನ್ಯಾಯವೆಂದು ಯಾರೂ ಒಪ್ಪಲಾರರು. ಆಕಸ್ಮಾತ್ ರೈತ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಪುನಃ ಜಮಿನ್ದಾರನು ಜಮೀನನ್ನು ವಾಪಸು ಪಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಅವನು ಕಟ್ಟಿದ ಮನೆ ಮತ್ತು ಆ ಜಾಗ ರೈತನದು ಎಂದರೆ ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಸಮಿತಿಯವರು ಸರಿಯಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ರೈತ ಮನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಆ ಜಮೀನನ್ನು ರೈತ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಆ ಮನೆ ಅಥವಾ ಕಟ್ಟಡದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ತಾನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗಬಹುದೆಂದು ಮಾಡಿದೆ. ಜಮೀನನ್ನು ಜಮೀನ್ದಾರನಿಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಬೇಕು. ಅಥವಾ ಜಮೀನ್ದಾರನು ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಆ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ತಾನೇ ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಹಿಂದೆ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವಿತ್ತು. ರೈತ ಸಾಗುಮಾಡುವ ಜಮಿನಿನಲ್ಲಿ ಮರಗಳಿದ್ದರೆ ಅವು ರೈತನದೆಂದಿತ್ತು. ಫಸಲು ಕೂಡ ರೈತನದೆಂದಿತ್ತು. ಇದು ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ. ಇದನ್ನೂ ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಸಮಿತಿಯವರು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಸೂಕ್ತ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಇದನ್ನು ಒಂದು ರೀತಿಯಾಗಿ ವಿಧಾಯಕ ಮಾಡಿರತಕ್ಕದ್ದು ನ್ಯಾಯವಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿಯತನಕ ಈ ರೈತನಿಗೂ ಮತ್ತು ಜಮೀನ್ದಾರನಿಗೂ ಏನೇನು ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ತಲೆದೋರಲು ಅವಕಾಶವಿತ್ತೋ ಅಂಥಾದ್ದನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಪ್ಪಿಸಿ, ಈ ಉಭಯ ಪಾರ್ಟಿಗಳಿಗೂ ಯಾವ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಬರುವುದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಬಾಂದು, ಬಾಂದು ಕಲ್ಲುಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಉಪಯುಕ್ತ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಹ ಯಾವ ತಕರಾರೂ ಬಾರದಂತೆ ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ನಾನಾ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ರೈತ ಮತ್ತು ಜಮೀನ್ದಾರ ಇಬ್ಬರೂ ಈ ಕಾನೂನನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಯಾರ್ಯಾರು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತಾರೆಂಬುದನ್ನು ಸಹ ಸೂಚಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಇಂಥಾ ಕೆಲಕೆಲವು ತಕ್ಸೀರುಗಳನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಮಾಡಿ, ಕಾನೂನು ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮಾಡಿದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಕಠಿಣ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಬೇಕೆಂದು ವಿಧಿಸಿದ್ದುದನ್ನು ಈಗ ಬದಲಾಯಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಕಾನೂನನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವಂತೆ ಒಂದು ಅನುಕೂಲವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ.

ಆದರೆ ಈಗ ರೈತನಿಂದ ಜಮೀನ್ದಾರನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಗುತ್ತಿಗೆಗಾಗಿ, ಜಮೀನ್ದಾರನು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕ್ರಮವಾದ ರಶೀದಿಯನ್ನು ರೈತನಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದೂ, ಹಾಗೆ ಕೊಡದೆ ತಪ್ಪಿದಲ್ಲಿ ಜಮೀನ್ದಾರನು ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಅರ್ಹನಾಗುತ್ತಾನೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ರಶೀದಿ ಕೊಡದೆ ತಪ್ಪಿದಲ್ಲಿ 500 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಜುಲ್ಮಾನೆ ವಿಧಿಸಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇದು ಬಹಳ ಕ್ಲಿಷ್ಟಕರವಾದ ವಿಚಾರ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಜಮೀನ್ದಾರನು ರೆಂಟನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಬಗ್ಗೆ ತಾನು ರೈತನಾದವನಿಗೆ ಒಂದು ರಶೀದಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟದ್ದಾಗ್ಯೂ ಕೂಡ ರೈತನು ತನಗೆ ಅಂಥಾ ರಶೀದಿಯನ್ನೇ ಕೊಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಸಿದರೇನು ಮಾಡುವುದು? ಜಮೀನ್ದಾರರಾಗಿರತಕ್ಕವರಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ರುಜುವನ್ನೂ ಸಹ ಮಾಡಲು ಬಾರದವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯ ರೈತರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಇಂಥಾ ಕ್ಲಿಷ್ಟ

ಕರವಾದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನೂ ಸಹ ಬಹಳ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡಿ ಉಭಯತ್ರರಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಅವುಗಳನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿ, ಈ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಒಂದು ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಂದ ನಂತರ ಅದನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಸಹ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದೆ. ಈ ಬಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಸೂಕ್ತ ಮಾರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತೊ ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಆ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ರೈತರ ಪರವಾಗಿ ಬಹಳ ತೀವ್ರವಾಗಿ ವರ್ತಿಸಿದವರೂ ಇದ್ದರು; ಮತ್ತು ಜಮೀನ್ದಾರರ ಪರವಾಗಿಯೂ ಅಷ್ಟೇ ತೀವ್ರವಾಗಿ ವರ್ತಿಸತಕ್ಕ ಸದಸ್ಯರೂ ಇದ್ದರು. ಆದಾಗ್ಯೂ ಆ ಸಮಿತಿಯ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಸರ್ವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನೂ ಕಡೆಯ ಘಳಿಗೆಯವರೆಗೂ ಬಹಳ ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ಲಾಲಿಸಿ, ರೈತ ಮತ್ತು ಜಮೀನ್ದಾರರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಒಂದು ಕ್ಷೇಮ ಉಂಟಾಗಲು ಯಾವ ರೀತಿ ವರ್ತಿಸಬೇಕೋ ಆ ರೀತಿ ವರ್ತಿಸಿ ಎಲ್ಲ ವಿವಾದಾಂಶಗಳನ್ನೂ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಗೂ ಕೂಡ ಆ ಸಮಿತಿಯ ಕೆಲಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಏನೊಂದು ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಅವರು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದರೋ ಅದನ್ನು ಕೂಡ ಈ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅಂಥಾ ವಿರೋಧಾಭಿಪ್ರಾಯ ಕೇವಲ ವೈಯ್ಯಕ್ತಿಕವಾದುದೇ ಹೊರತು ಸಮಿತಿಯ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ರೈತಬಾಂಧವರಿಗೂ ಮತ್ತು ಜಮಾನ್ದಾರರಿಗೂ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರಿಗೆ ತಿಕ್ಕಾಟ ಬಾರದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಪರಸ್ಪರ ಸೌಹಾರ್ದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ದೇಶಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮವಾಗುವಂತೆ ಕಾನೂನನ್ನು ರಚಿಸಿ ದೇಶದ ಮುಂದೆ ಇಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯತನಕ ಇದ್ದ ಈ ಉಭಯತ್ರರ ತೊಂದರೆಗಳೂ ಪರಿಹಾರವಾಗುತ್ತವೆ. ಆದಕಾರಣ ನಾನು ಈ ಮಸೂದೆಗೆ ನನ್ನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾ, ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ.

*ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು (ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ರೀತಿಯ ಒಂದು ಗೇಣಿ ಕಾನೂನನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಮತ್ತು ಅಂಥಾ ಕಾನೂನಿನ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಭೂವ್ಯವಸಾಯ ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯ ಒಡೆಯತನ ಮತ್ತು ಭೂಸ್ವಾಮ್ಯ ಇವುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ರೀತಿ ನೀತಿಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನೂ ಸಹ ನಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬರಲು ಈ ಭೂ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೋ ಅಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೇ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಉಚಿತವಾದುದು. ಈ ಭೂ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಬೇಕೆಂಬ ಕೂಗು ಈ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನ ಒಂದರಲ್ಲೇ ಅಲ್ಲ, ಅಥವಾ ಇಡೀ ಭರತಖಂಡದಲ್ಲೇ ಅಲ್ಲ, ಈ ಭೂಸುಧಾರಣಾ ಕೂಗು ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲೇ ಎದ್ದು ಇದರ ಪರವಾಗಿ ಬಹಳ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ನಾನಾ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಬಹಳ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕವಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳೂ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಸುಧಾರಣ ರೀತಿಯಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳೂ ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಬದಲಾವಣೆಗಳ ಮೂಲ ಅಂಶವಾದರೂ ಇಷ್ಟೆ—ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹಾಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಭೂ ವ್ಯವಸಾಯಪದ್ಧತಿ, ಭೂಸ್ವಾಮ್ಯ ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯ ಆಡಳಿತ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ರೈತರು ಮತ್ತು ಜಮಾನ್ದಾರರು ಈ ಈರ್ವರಿಗೂ ಬಹಳ ಕಷ್ಟನಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಗುರಿಮಾಡುವಂತಿದ್ದರೆ ಮತ್ತು ಇವುಗಳನ್ನು ದೇಶದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಅಗತ್ಯವೆಂದು ಕಂಡು ಬಂದರೆ ಆಗ ಮಾತ್ರ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಆವಶ್ಯಕ. ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ ಕೇವಲ ಸುಧಾರಣಾರೂಪವಾದ ಕೆಲವು ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಆವಶ್ಯಕವೆಂದು ಜನರಿಗೆ ಕಂಡುಬಂದರೆ ಆಗ ಇದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಇದನ್ನು ಕೇವಲ ಒಂದು ರಚನಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಕು. ಹೀಗೆ

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು).
ಒಂದು ರಚನಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವಾಗ ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು, ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ನಮ್ಮ ಗುರಿಯೇನು ಇರುತ್ತದೆಯೋ, ಅಂಥಾ ಗುರಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಲು ಏನೇನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆಯೋ ಅಂಥಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಆ ಬಗ್ಗೆ ಏನೇನು ಧನಸಹಾಯ ಇರಬೇಕೊ ಅದನ್ನೂ ಒದಗಿಸಿಕೊಂಡು, ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗತಕ್ಕ ರೀತಿ ಇದನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಆಗ ಮಾತ್ರ ಇಂಥಾ ಕಾನೂನಿನಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದೀತೆ ಶಿವಾಯ್ತು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಹೀಗೊಂದು ಗೇಣಿ ಕಾನೂನನ್ನು ಮಾಡಲು ಹೊರಟರೆ ಮುಂದೆ ಇದರಿಂದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಏನು ಪರಿಣಾಮವಾದೀತು, ಅಥವಾ ಇದರ ಅನುಕೂಲ ಪ್ರತಿಕೂಲಗಳೇನೆಂಬುದನ್ನು ಮೊದಲೇ ಸರ್ವರೂ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಈ ಭೂ ವ್ಯವಸಾಯಪದ್ಧತಿ, ಗೇಣಿ ತೆರತಕ್ಕ ವಿಚಾರ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುತ್ತಿರುವಾಗ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸ್ಥಿತಿಗಳು ಒಂದೇ ಸಮಾನವಾಗಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ನಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಹಾಗೆ ದೇಶದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೆಜ್ಜೆಹೆಜ್ಜೆಗೂ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುತ್ತಿರುವಾಗ ನಾವು ಮಾಡಲು ಹೊರಟಿರತಕ್ಕ ಈ ಒಂದು ಕಾನೂನು ಶಾಸನವಾಗಿ, ಇದರ ಉದ್ದೇಶ ಸಫಲವಾಗತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮೇಲಿನ ಅಂಶಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆ ಈ ಅಂಶಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ ಶಾಸನ ಮಾಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ, ಇದು ಒಂದು ಕಾದಂಬರಿ ರೂಪದಲ್ಲಿದ್ದು ಒಂದು dead letter legislation ಆಗುತ್ತದೆ.

ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಮನಿ ಲೆಂಡರ್ಸ್ ಆಕ್ಟ್ ಒಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಈ ದಿವಸ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಎಷ್ಟೋ ಜನರಿಗೆ ಅದರಿಂದ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಲಿ, ಅನುಕೂಲವಾಗಲಿ ಎಂದು ಅನುಭವದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ನನ್ನ ಸ್ವಾನುಭವದಲ್ಲಿ ಈ ಶಾಸನದಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಹಿತಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಅಹಿತವಾಗಿದ್ದೆಯೆಂದು ಹೇಳುವಾಗ ಬಹಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈಗ ಜನರಿಗೆ ಹಣ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಭೋಗ್ಯ ಅಥವಾ ಆಧಾರ ಮಾಡಿದರೂ ಯಾರೂ ಹಣ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲ. ಶಾಸನ ಉದ್ದೇಶವೇನೋ ಒಳ್ಳೆಯದೇ. ಆದರೂ ಪರಿಣಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟರೆ ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಭಂಗ ಬರುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಜನರ ನೈತಿಕಮಟ್ಟ ಕೂಡ ಕಡಮೆಯಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನೇಕೆ ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಟ್ಟಿ ಎಂದರೆ ಅಂಥ ಶಾಸನ ಮಾಡುವಾಗ ಹಿಂದಿನ ಅನುಭವವನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಸಂಸ್ಥಾನಾಮಳಿ ಅದರಿಂದ ಅನುಕೂಲವಾಗಲೆಂದು ಮಾಡಿದರು. ಅದೇ ರೀತಿ ಈ ಗೇಣಿ ಶಾಸನ ಈ ದಿವಸ ಮಾಡುವಾಗ ಯಾವ ಗೇಣಿದಾರನಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಪ್ರತಿಫಲ, ಅನುಕೂಲವಾಗಲಿ, ಈ ದಿವಸವಿರುವ ಸ್ಥಿತಿಗಿಂತ ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿ ಬರಬೇಕು, ಈ ದಿವಸವಿರುವ ಕಿರುಕುಳ ಹೆಚ್ಚಾಗಬಾರದು, ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಪರಿಣಾಮವುಂಟಾಗಬೇಕು ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶವಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ಭಂಗ ಬಾರದಂತೆ ಈ ಒಂದು ಶಾಸನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಭಂಗ ಬರಬಾರದು ಎಂದು ತೀವ್ರವಾಗಿ ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡಿ ಸರಿಯಾದ ಒಂದು ಕಾನೂನನ್ನು ಸದಸ್ಯರ ಮುಂದಿಡಬೇಕು ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಗೇಣಿ ಶಾಸನದ ಗುರಿಯೇನೆಂದರೆ ಈ ದಿವಸ ಗೇಣಿದಾರರೆಂಬುವರು ಅಕ್ಷರಸ್ಥರಲ್ಲ, ಕೇವಲ ಬಡವರು, ಅವರಿಗೆ ಇರುವ ಕಿರುಕುಳ ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದು ಮತ್ತೊಂದು ಉದ್ದೇಶ. ನಿಜವಾಗಿ ಗೇಣಿದಾರರಿಗೆ ಯಾವ ಆಸೆ, ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಉತ್ತೇಜನ ಇರುವು

ದಿಲ್ಲ. ಈ ದಿವಸ ಕೊಟ್ಟು ನಾಳೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಂಡರೆ ಹೇಗೆ; ನಾವು ಮಾಡಿದ್ದೆಲ್ಲಾ ನಿಷ್ಫಲವಾಗುತ್ತದೆ, ಸ್ವಲ್ಪ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ತಂದರೆ ಯಾವಾಗ ತಮ್ಮನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವರೋ ಎಂಬ ಭೀತಿಯಿದೆ. ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ಅವನಿಗೆ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾಲದ ವರೆಗೆ ಜಮೀನು ಸುಪರ್ದಿನಲ್ಲಿರಬೇಕು. ಹಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಆಸೆ ಹೆಚ್ಚಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಲು ಸಾಧನೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಎರಡನೆಯದು.

ಮೂರನೆಯದು ಏನೆಂದರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡದೆ ಜಮೀನು ವಿಕ್ರಯವಾಗುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆ ಜಮೀನಿಗೆ ಅವನೇ ಒಡೆಯನಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕು ಎಂಬುದು. ಈ ಮೂರು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾನಾ ತರಹ ಕಾನೂನುಗಳು ಎಲ್ಲಾ ದೇಶಗಳಲ್ಲೂ ಈಗಾಗಲೇ ಆಗಿವೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ನಮ್ಮ ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಈ ಶಾಸನ ಬಂದಿರುವುದು ಜಮಿನ್ದಾರಿಯಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಜಮಿನ್ದಾರಿ, ರೈತವಾರಿ ಮತ್ತು ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ಜಮೀನು ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡಿಸುವುದು ಈ ರೀತಿ ಮೂರು ಪದ್ಧತಿಗಳಿವೆ. ಜಮೀನ್ದಾರಿಯಿರುವ ಕಡೆ ಈ ಗೇಣಿ ಶಾಸನಕ್ಕೆ ತೀವ್ರವಾದ ಆವಶ್ಯಕತೆಯಿತ್ತು. ಕಾರಣ ಇಷ್ಟೆ. ಭೂಮಿಯನ್ನು ಉಳುವ ರೈತನಿಗೆ ಈಗಿರುವ ಕಿರುಕುಳ ಹೋಗಬೇಕು, ಜನರು ಬಡವರನ್ನು ಶೋಷಣೆಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿದೆ, ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು, ಆದ್ದರಿಂದ ಗೇಣಿ ಶಾಸನ ಇರಬೇಕಾದ್ದು ಆವಶ್ಯಕ. ಇನ್ನು ರೈತವಾರಿ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಭೂಸ್ವಾಮ್ಯ ಪಡೆದಿರುವವನಿಗೂ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಮಧ್ಯವರ್ತಿಯಾದ ಜನರು ವಿಶೇಷವಾಗಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಮಧ್ಯವರ್ತಿ ಜನರು ಇನಾಂದಾರರು ಮತ್ತು ಜಹಗೀರುದಾರರು. ಇವರು ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಉದಾತ್ತ ಧ್ಯೇಯದಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗಾಗಲೇ ಬೇರೆ ಶಾಸನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಶಾಸನ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದರೆ ಮಧ್ಯವರ್ತಿ ಜನರು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಅಂದ ಮೇಲೆ ಇನ್ನು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಜಮೀನ್ದಾರ ಎರಡೇ ಉಳಿದಿರುವುದು. ಮೂರನೆಯವನು ಜಮೀನು ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುವವನು. ಸರ್ಕಾರ, ಜಮೀನ್ದಾರ ಮತ್ತು ಸಾಗುಮಾಡುವವನು ಈ ಮೂವರಿಗೂ ಸರಿಹೋಗುವಂಥ ಒಂದು ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ, ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಸುಭದ್ರವಾದ ಬಾಂಧವ್ಯವಿದ್ದರೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಏಳಿಗೆಯೇ ವಿನಾ ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೆ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ತೊಂದರೆಯಾದರೂ ದೇಶ ಏಳಿಗೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಭೂಮಿಯು ಸಾಗಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಶ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಸೂಚಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ನಾನು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಯಾರನ್ನೂ ವಹಿಸಿ, ಯಾರ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಏನೂ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟು ಎಲ್ಲರ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಏನೋ ಒಂದು ಆಸೆಯಿದೆ, ಜಮಿನ್ದಾರರ ಪರವಾಗಿ ಅಥವಾ ಇತರರ ಪರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಯಾರೂ ತಪ್ಪುಭಾವನೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ನಾನೂ ಒಬ್ಬ ಸ್ವಂತ ಸಾಗುವಳಿದಾರ. ಜಮೀನ್ದಾರರು ಸಾಗುವಳಿದಾರರಾಗಿರುವುದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶವುಂಟು ಎಂಬುದನ್ನು ಸದಸ್ಯರು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನ ಜಮೀನ್ದಾರರಿದ್ದಾರೆ, ಎಷ್ಟು ಜನ ಗೇಣಿದಾರರಿದ್ದಾರೆ, ಎಷ್ಟು ಜನ ಆಬ್ಸೆಂಟೀ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಲಾರ್ಡ್ಸ್ ಇದ್ದಾರೆ, ಎಷ್ಟು ಜನ ಸ್ವಂತ ಸಾಗುಮಾಡುವವರಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡುವುದು ತುಂಬಾ ಆವಶ್ಯಕ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ದಿವಸ ಯಾವ ಶಾಸನ ಮಾಡಬೇಕಾದರೂ ಅದರ ತೀವ್ರತೆಯೆಷ್ಟಿರಬೇಕು, ಅದರ ಆವಶ್ಯಕತೆಯೆಷ್ಟು, ಯಾವ ರೀತಿ ಜನರ ಶೋಷಣೆಯಾಗಿ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಡಬೇಕು. ಅದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳಿದ್ದರೆ ಬಹುಶಃ ಅನೇಕರು ಚಕಿತರಾಗಬಹುದು. ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ 12,99,225 ಜನ ಹಿಡುವಳಿದಾರರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಇರುವ

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು).

ಜಮೀನು 8,14,035 ಎಕರೆ. 1944-45ರಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿ ಇತ್ತು. ಈ ದಿವಸ 8,83,000 ಎಕರೆ ಸುಮಾರು 13 ಲಕ್ಷ ಜನರ ಸುಪರ್ದಿನಲ್ಲಿದೆ. ಅವರ ಪೈಕಿ ಒಂದು ಎಕರೆಗಿಂತ ಕಡಮೆ ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡಿರುವವರು 2 ಲಕ್ಷ 35 ಸಾವಿರ ಜನ, ಒಂದರಿಂದ 5 ಎಕರೆವರೆಗೆ ಹೊಂದಿರುವವರು 7 ಲಕ್ಷ ಚಿಲ್ಲರೆ, 5 ರಿಂದ 10 ಎಕರೆವರೆಗೆ ಇರುವವರು 2 ಲಕ್ಷ 72 ಸಾವಿರ ಜನ, 10 ರಿಂದ 20 ಎಕರೆವರೆಗೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷ 50 ಸಾವಿರ ಜನ, 50 ರಿಂದ 100 ಎಕರೆವರೆಗೆ 12 ಸಾವಿರ ಚಿಲ್ಲರೆ ; 100 ರಿಂದ 500 ಎಕರೆವರೆಗೆ 3,605 ಜನ, 500 ಎಕರೆಗೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಇರುವವರು 104 ಜನ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜಮೀನು ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನೇಕೆ ಹೇಳುವುದೆಂದರೆ ಭಾರಿ ಜಮೀನ್‌ದಾರರು ಎಂಬುವರು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ, ಅವರ ಪರ್ಸೆಂಟೇಜ್ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಡಬೇಕು. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಭಾರಿ ಜಮೀನುಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಿ ಬೆಳೆಯುವರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳಿರಿದ ತಮಗೆ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಆದೇನೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ 12 ಲಕ್ಷದ 99 ಸಾವಿರ ಜಮೀನ್‌ದಾರರ ಪೈಕಿ ಎಷ್ಟು ಜನ ಸ್ವಂತ ಸಾಗುವಳಿಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಎಷ್ಟು ಜನ (absentee landlords) ಊರಿನಲ್ಲಿಲ್ಲದೆ ಯಾರಿಗೋ ಜಮೀನು ಕೊಟ್ಟು ಜೀವನಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಕೇಳಿದರಂತೂ ತಾವುಗಳು ಬಹಳ ಚಕಿತರಾಗುತ್ತೀರಿ. ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡತಕ್ಕ ಒಟ್ಟು 12 ಲಕ್ಷ ಚಿಲ್ಲರೆ ಜನಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಂತ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಹಿಡುವಳಿದಾರರು ಪ್ರತಿ ಒಂದು ನೂರು ಜನಗಳಿಗೆ 91 ಜನ. ಇದನ್ನು ತಾವು ಕೇಳಿ ಆತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯ ಪಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಇನ್ನು ಗೇಣಿಮಾಡಿ ಜೀವನ ಮಾಡತಕ್ಕವರು ಎಂದರೆ ಕೇವಲ 7½%. ಇನ್ನುಳಿದ ಕೇವಲ 1½% ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡದೆ ಜಮೀನನ್ನು ಯಾರಿಗೋ ಕೊಟ್ಟು ಜೀವನ ಮಾಡತಕ್ಕ absentee landlords. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಗೇಣಿ ಸಮಸ್ಯೆ ಎಷ್ಟು ಕೇವಲ ಅವ್ಯಾಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು ಎಂಬುದು ಇದರಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ತಾವು ಬಾಕಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳಬಹುದು. ಬೊಂಬಾಯಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಗೇಣಿ ಕಾನೂನು ಅತ್ಯಗತ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಲ್ಲಾ ಅವರ ಅಂಕಿ ಅಂಶ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಬೊಂಬಾಯಿ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ 52½% ಟಿನೆಂಟ್ ಕಲ್ಟಿವೇಟರ್ಸ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದೇ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ 7½%, ಮದರಾಸಿನಲ್ಲಿ 21·9%, ಕೊರ್ಚಿನಲ್ಲಿ 49% ಅಂದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಗೇಣಿ ಸಮಸ್ಯೆ ಅಷ್ಟು ಕಠಿಣವಾದದ್ದಲ್ಲಿ, ಗಮನಾರ್ಹವಾದದ್ದಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಂಕಿ ಅಂಶ ಕೊಟ್ಟೆ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗಿರುವಾಗ ಇಲ್ಲಿ ಗೇಣಿ ಕಾನೂನಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿ ನೇಮಕವಾಗಿದ್ದ ಭೂ ಸುಧಾರಣಾ ಸಮಿತಿಯವರು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ತೀವವಾದ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿದರು. ಆಗ್ಯೆ ಗೇಣಿದಾರರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಕರೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು, ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಗೇಣಿ ಕಾನೂನು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ ಎಂಬ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಇವತ್ತು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಗೇಣೀದಾರರು ಮತ್ತು ಜಮೀನ್‌ದಾರರನ್ನು ಕಂಟು ವಿಷಯ ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡಿದಾಗ ಒಂದು ಮುಖ್ಯಾಂಶ ಹೊರಬಿತ್ತು. ಅದೇನೆಂದರೆ, ಅಲ್ಲಿನ ಜನರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿದೆಯೆಂದರೆ ಸದ್ಯ ಗೇಣಿದಾರರು ಎಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಅವರ ಹಿತವನ್ನು ಸಾಧನೆಮಾಡಿಕೊಂಡು ಜಮೀನ್‌ದಾರರು ತಮ್ಮ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆಯೇ ಹೊರತು ಗೇಣೀದಾರರ ಶೋಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಇಷ್ಟೆ. ಗೇಣೀದಾರರಿಗೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಆಗ್ರಹ ಬಂದಿತೆಂದರೆ ಅವರ ಜಮೀನೇ ಪಾಳು ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಅಂಶ ಅಲ್ಲಿ ಮಲೆನಾಡಿನ ಜನರನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಿದಾಗ ಹೊರಬಿತ್ತು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ನಾನೂ

ಕೂಡ ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಚಾರ ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡಿದಾಗ ನನಗೂ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜಮೀನ್‌ದಾರರಾಗಲೀ, ಗೇಣೀದಾರರಾಗಲೀ ಆತ್ಮ ವಂಚನೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಮನ್ನಣೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಅಂದಮೇಲೆ ಮಲೆನಾಡಿನವರು ಏಕೆ ಇಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾದ ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಗೇಣಿ ಶಾಸನವಾಗಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದರೆ ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಗೇಣಿ ಜಮೀನು ಏನುಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೋ ಆ ಭೂಮಿಯ ಸ್ವಾಮ್ಯ ಅವರಿಗೆ ದೊರಕುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಈ ಒಂದು ತಪ್ಪು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಜನ ಅವರ ತಲೆಯೊಳಗೆ ತುಂಬಿದ್ದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಕಮ್ಮಿ ಆಗಿರುವ ಆ ಜನಗಳು ಹೀಗೆ ಹೇಳುವವರ ಮಾತು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಭೂಮಿಯ ಸ್ವಾಮ್ಯ ಬರಬಹುದು ಎಂಬ ಆಶೆ, ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯಿಂದ ಹೀಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಒಂದು ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ ಅಷ್ಟೇ ಹೊರತು ಮತ್ತೆ ಬೇರೆ ಅಲ್ಲ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಿಷ್‌ಕಲ್ಮಷ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ನಾನು ತಿಳಿಸಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. The tiller of the soil should be the owner of the land. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನೂ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿ ತನಗಿರತಕ್ಕ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾಗಿ ದೇಶಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವವರಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಒಬ್ಬ.

Sri K. R. SREEKANTESWAR.— That comes under Zamindari Abolition Bill.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು.— ತಮಗೆ ಜಮೀನ್‌ದಾರಿ ಅಂದರೆ ಏನು ಗೊತ್ತು, ಗೇಣಿ ಅಂದರೆ ಏನು ಗೊತ್ತು, ಬೆಳೆ ಅಂದರೆ ಏನು ಗೊತ್ತು; ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ; ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಈಗ ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿಲ್ಲ. ತಾವು ಈ ಶಾಸನದ ಮೇಲೆ ಭಾಷಣಮಾಡಿ ಅಂಕೆ ಅಂಶಗಳಿಂದ ಆಧಾರ ಕೊಟ್ಟು ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು ಒಲಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟಾಗ ನಿಮ್ಮ ಅಳತೆ ಎಷ್ಟಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅಳತೆಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಒಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಉಳ್ಳವನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರೊಫೆಷ್ ಏನಿದೆ ಡೆಂಟಿಸ್ಟ್ರಿ ಆದರಲ್ಲಿ ತಾವು ಅಗ್ರಗಣ್ಯರು ಎಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. (ಹಲ್ಲು ಕೀಳುವುದರಲ್ಲಿ!) ಆದ್ದರಿಂದ ಇವತ್ತಿನ ದಿನ ಶಾಸನಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿರುವಾಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಈ ಗೇಣೇ ಸಮಸೆ ಇತರ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಗೇಣೇ ಸಮಸ್ಯೆಯಷ್ಟು ಉಗ್ರವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆಯೇ ಹೊರತು ಗೇಣೇ ಶಾಸನ ಕೂಡದು, ಗೇಣೀದಾರರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮ ಮಾಡ ಕೂಡದು ಅಥವಾ ಅವರನ್ನು ಜಮೀನ್‌ದಾರರಾಗಿ ಮಾಡಕೂಡದು ಎಂಬ ಸಂಕುಚಿತ ಮನೋಭಾವವುಳ್ಳವನಾಗಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅದು ತಪ್ಪು ಅದನ್ನು ತಿಳಿಬಿಟ್ಟುಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಈಗ ಜಮೀನು ಇಲ್ಲದವರಿಗೆ ಜಮೀನಿನ ಅಗತ್ಯತೆ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕವರಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಒಬ್ಬ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಪಾಳು ಬಿದ್ದಿದೆ, ಉಳುವವರೇ ಇಲ್ಲ. ಹಣಕೊಡುತ್ತೇವೆ; ಜಮೀನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ದುಡ್ಡು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ಏನು ಅನುಕೂಲಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ಬನ್ನಿ, ಮನೆಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು, ಜಮೀನು ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡಿ, ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಹೊಲ ಉತ್ತು ಅವರ ಹೊಟ್ಟಿ ದೊಡ್ಡದು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ನೀವೇ ಜಮೀನ್‌ದಾರರಾಗಿ ಎಂದು ಆಶ್ವಾಸನ ಕೊಟ್ಟಾಗ್ಯೂ ಅವರಿಗೆ ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕ ಇತರರ ಜಮೀನೇ ಆಗಬೇಕು. ಇದು ಏನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ ಅಂದರೆ ಜನಗಳಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಅಂಕುರ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಅವರಲ್ಲಿ ಆ ಭಾವನೆ ಬಂದಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಗೇಣಿಗೆ ಎಷ್ಟಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳಬಹುದು. ಎಂಟರಿಂದ 12 ಪಲ್ಲ ಬೆಳೆಯತಕ್ಕವನಿಗೆ ಒಂದು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚೆಂದರೆ ಎರಡು

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು).

ಪಲ್ಲಾ. ಇದನ್ನು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳಿಂದ ಸ್ಥಿರ ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ, ಅಷ್ಟೇಕೆ ಇದೇ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಕಮ್ಮಿ ಪ್ರಮಾಣದ ಗೇಣಿ ಇನ್ನೆಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲ. ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ನೋಡಿದರೆ ಇಟಲಿ, ಜರ್ಮನಿ, ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್, ಅಮೆರಿಕಾ ಇಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲ.

ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಂದಿ ತೊಂದರೆ ಕೊಡುವಂಥವರು, ಕಿರುಕುಳಕೊಡುತ್ತಿರುವವರು, ಶೋಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವವರು ಜಮಿಾನ್ದಾರರುಗಳಿರಬಹುದು. ಆದರೂ ಇಷ್ಟು ಹೇಳಬಹುದು: ಇವತ್ತಿಗೂ ಸತ್ಯ, ಧರ್ಮ ಎಂಬುದೇನಾದರೂ ಕೊಂಚ ಉಳಿದಿದ್ದರೆ ಅದು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಗೇಣಿದಾರರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಜಮಿಾನ್ದಾರರಲ್ಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಬಲ್ಲೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಷ್ಟುಹೊತ್ತಿಗೆ ಎಷ್ಟೊ ಹೊಡೆದಾಟಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದುವು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಆರ್. ಶ್ರೀಕಂಠೇಶ್ವರ್‌ರವರು.—ಗೇಣಿದಾರರು ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲೂ ಇದ್ದಾರೋ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು.—I will come to that. Do not think that I am standing here without facts. I have got authorities to quote and give you facts and figures. I am not a man to speak with a shallow knowledge. ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲೇನಿದೆ, ಇಟಲಿಯಲ್ಲೇನಿದೆ, ಜೆಕೋಸ್ಲೋವೇಕಿಯಾದಲ್ಲೇನಿದೆ, ರಷ್ಯಾದಲ್ಲೇನಿದೆ, ಜಪಾನಿನಲ್ಲೇನಿದೆ, ಸ್ಯಾಂಡಿನೇವಿಯದಲ್ಲೇನಿದೆ—ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಬೇಕಾದರೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಕಾಲಾವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು ಅಷ್ಟೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ರಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ, ಚೈನಾದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ, ಕೊಡೆ ಹಿಡಿಯಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಕೊಡೆ ಹಿಡಿಯಿರಿ ಎಂದರೆ ಮೂರ್ಖ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಯಾವ ಯಾವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಏನು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಪ್ರಗತಿ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮುನ್ನಡೆಯುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಶೋಷಣೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜನರ ನೀತಿ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಪರಿಪಾಲನೆಮಾಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಶಾಸನ ಮಾಡಬೇಕೇ ವಿನಾ ಎಲ್ಲೋ ಎನೋ ಆಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿ ನಾವು ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆ, ಅವರು ಮಾಡಿದಂತೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಡುವುದು "ನವಿಲು ಜಾಗರ್‌ವಾಡುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿ ಕೆಂಬೂತ ಪುಕ್ಕ ತರದುಕೊಂಡ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ" ಅಷ್ಟೆ.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಗೇಣಿದಾರರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಕನಿಷ್ಠವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಆಧಾರಗಳಿವೆ. ಹಾಗೊಂದುವೇಳೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕಡೆಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ಸರ್ವೆಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಕರೆಯೊಂದಕ್ಕೆ 8, 9, 10, 12, 15 ಪಲ್ಲಗಳವರೆಗೂ ಗೇಣಿ ಕೊಡುವ ಕರಾರುಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿವೆ. ಇದು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ಕೇವಲ 75 ಸೇರು—100 ಸೇರುಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಉಗ್ರವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೆಂದು ಹೇಳಿದಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ವಾಸ್ತವಿಕ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳೇನೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು. ನಾನು ನೋಡಿರುವಂತೆ ಗೇಣಿ 15 ಪಲ್ಲಗಳವರೆಗೂ ಇದೆ. ಅಂದಮೇಲೆ ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಶೋಷಣೆಯಾಗುತ್ತಿರಬಹುದೆಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ! ವಾಸ್ತವವಾಗಿಯೂ ಇದು ಶೋಷಣೆಯೇ ಆಗಿದ್ದರೆ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈಗಿನ ಶಾಂತಿ ವಾತಾವರಣವಿರುತ್ತಿರಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಅವರು 15 ಪಲ್ಲಾ ಕೊಟ್ಟೂ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೇನೇ ಆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅಂದಾಕ್ಷಣ ಗೇಣಿದಾರರಿಗೆ ಈಗ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ರಿಯಾಯಿತಿ ಮಾಡುವುದರ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲವೇ. ಜಮಿಾನ್ದಾರರು ಜಮಿಾನ್ದಾರರಾಗಿಯೇ, ಗೇಣಿದಾರರು ಗೇಣೀದಾರರಾಗಿಯೇ ಇರಬೇಕೇ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ನಾನೇನೂ ಹೌದೆನ್ನುವುದಿಲ್ಲ. ಗೇಣಿದಾರರೇ ಇರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಗೇಣಿದಾರರನ್ನು ಉತ್ತಮ ಪಡಿಸಬೇಕಾದರೆ ಈಗಿ

ರುವ ಶಾಸನದ ರೀತ್ಯಾ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ, ಗೇಣಿದಾರರು ಗೇಣಿದಾರರಾಗಿಯೇ ಹೊಲ ಉಳಬೇಕು, ಗದ್ದೆ ಉಳಬೇಕು, ತನ್ನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವ ಜನ ಎಷ್ಟಿದ್ದಾರೆ? ಅಂಥವರಿಗೆ ಬೇಕಾದರೆ ಉತ್ತು ಪಾಳುಬಿಡುವಷ್ಟು ಜಮೀನನ್ನೂ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸಾಧನ ಸಂಪತ್ತುಗಳನ್ನೂ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಇಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಾತುರ ಪಡುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಆಹಾರದ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಉತ್ಸಾಹ ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದರಿಂದಲೇ ಇದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಗೇಣಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಆದಕಾರಣ ಈಗ ನಾವು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕ ಗೇಣಿ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವೆನ್ನುವುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಅಷ್ಟೇ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಪರಮಾವಧಿ Rent ನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡುವುದು. ಇದರಿಂದ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಗೇಣಿದಾರರಿಗೆ ತೀವ್ರವಾದ ಅನಾನುಕೂಲತೆಗಳಾಗುತ್ತದೆಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಘಂಟಾಘೋಷವಾಗಿ, ನಿರ್ಭಯವಾಗಿ, ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಶಾಸನಗಳನ್ನೇ ಮಾಡಕೂಡದು. ಏಕೆಂದರೆ ಶಾಸನ ಮಾಡತಕ್ಕವನು ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನೇ ಆಗಲಿ, ಯಾವ ಶಾಸನವನ್ನೇ ಮಾಡಿದರೂ, ಅದು ವಾಸ್ತವ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ, ಕೇವಲ 'dead letter' ಆಗಿ ಶಾಸನ ಕಡತಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ನಿಜವಾಗಿ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂ ಸಮಿತಿಯವರೇ, ಅಲ್ಲಿ 22 ಜನ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹೀಗಿದೆ: "ಭೂ ವ್ಯವಸಾಯ ರೀತಿಯನ್ನು ಪುನಃ ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡುವುದೇ ಆಗಲಿ, ಗೇಣಿದಾರರಿಗೂ ಜಮೀನ್ದಾರರಿಗೂ ಸುಲಲಿತವಾದ, ಸುಮಧುರವಾದ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದೇ ಆಗಲಿ "radical methods" ನಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ ರೀತಿಯಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏನಿದ್ದರೂ 'By a process of reform' ಮಾಡಬೇಕು. ಮನುಷ್ಯನನ್ನು "reform" ಮಾಡದೆ ಬಾಕಿ ಯಾವ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ "reform" ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟರೂ ಕೇವಲ ಕಂಠ ಶೋಷಣೆಯೇ ಹೊರತು ಮತ್ತೇನೂ ಅಲ್ಲ.

ಇವತ್ತು ಗೇಣಿದಾರರಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಇಷ್ಟು: ಅವನಿಗೆ ಜಮೀನ್ದಾರನಾಗುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಿ, ಅವನನ್ನು ಗೇಣಿದಾರನಾಗಿಯೇ ಇರಬೇಕೆಂದೇಕೆ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದು ನಿಜ. ಆವರೆ ಅದನ್ನು ಮಾಡುವವರೆಗೂ ಹೀಗೆಯೇ ಇರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಗೇಣಿದಾರರ ಆಸೋಸಿಯೇಷನವರೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಇಲ್ಲಿ ಗೇಣಿ ಸಮಸ್ಯೆ ಅಷ್ಟೇನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿಲ್ಲ, ಪಕ್ಕದ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಗೇಣಿ ಶಾಸನ ಬಂದು ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಸದ್ಯದಲ್ಲೇ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಏನೋ ಆಗುತ್ತದೆಂಬ ಕಾಂಕ್ಷೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರನ್ನು ಏರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಕೆಲವು ಜನರು. ಆ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ಹೀಗೆ ಏರಿರುವ ಅಮಲು ಇಳಿಯಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ಶಾಸನ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ ಅಷ್ಟೆ. ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಕೇವಲ ನಮ್ಮ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗೇಣಿ ಶಾಸನವನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದರ ಪ್ರಯುಕ್ತ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಗೇಣಿಯ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಸಂಬಂಧಬಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಆಶಾಕಾಂಕ್ಷೆಗಳು ಉದ್ಭವವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಇಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಕೇವಲ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಶಾಸನವನ್ನಾದರೂ ಮಾಡದೆ ಇದ್ದರೆ ಅದರಿಂದೇನಾದರೂ ಒಂದು ಕೆಟ್ಟ ಪರಿಣಾಮವಾದೀತು, ಅದರಿಂದ ಶಾಸನ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಅಷ್ಟೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಕಿರುಕುಳಗಳಿಗೂ, ಲಂಚ, ರುಷುವತ್ತುಗಳಿಗೂ ಅವಕಾಶವಿರಕೂಡದು. ಇದರಲ್ಲೂ ಬ್ಲಾಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಇರಬಹುದು. ಅಂಥದ್ದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರಕೂಡದು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸುಲಭವಾದ ಗೇಣಿ ಶಾಸನ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದೆಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಜಮೀನ್ದಾರರಿಗೂ ಸಾಗುವಳಿದಾರರಿಗೂ ಇರತಕ್ಕ

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು).

ಮಧುರ ಬಾಂಧವ್ಯ ಇನ್ನೂ ಉತ್ತಮವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕೇ ಹೊರತು ಕನಿಷ್ಠವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರಬಾರದು. ಅಂಥ ಗೇಣಿ ಶಾಸನವನ್ನು ನಾವು ರಚನೆಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡದೆ ಹೋದರೆ, ಇವತ್ತಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೇನಿದೆಯೋ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಇನ್ನೂ ಕನಿಷ್ಠ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರಬಹುದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಲಿಗಾರರ ಮುಷ್ಕರಗಳು ನಡೆಯಬಹುದು. ಅದರಿಂದೇನೂ ಪ್ರಪಂಚ ತಲೆಕೆಳಗಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಗಿರಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಲಿಗಳು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದೆ ಹೋದರೆ ಬಟ್ಟೆಯ ತಯಾರಿಕೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಬಹುದು ಅಷ್ಟೆ. ಆದರೆ ನೇಗಿಲು ಉಳುವವನು ಕೈಬಿಟ್ಟು ದೇಶದಲ್ಲಿ ನೇಗಿಲು ಉಳುವುದು ನಿಂತು ಹೋದರೆ ಶ್ರೀಕಂಠೇಶ್ವರ್‌ರವರೂ ಇತರರೂ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಹಿಟ್ಟಿಲ್ಲದೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ! ಪ್ರಪಂಚವೇ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹೀಗೆ ಭೂವ್ಯವಸಾಯ ರೀತಿಯನ್ನು ಬದಲಾವಣೆಮಾಡುವಾಗ ನಾವು ಇಂದಿನ ಅನುಭವವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಇತರ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರತಕ್ಕ ರೀತಿ ನೀತಿಗಳೇನು, ಅದರಿಂದುಂಟಾಗಿರುವ ಒಳ್ಳೆಯ ಪರಿಣಾಮ ಅಥವಾ ಕೆಟ್ಟ ಪರಿಣಾಮಗಳೇನು ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೂ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಂಡು, ಇಲ್ಲಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ, ಇಲ್ಲಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ, ಇಲ್ಲಿ ಅನೂಚಾನವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಅವಶ್ಯಕವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಸೂಕ್ತ, ಮತ್ತು ಮೇಲ್ಮೈಯೇ ವಿನಾ ಸುಮ್ಮನೆ ಉಳುವವರಿಗೇ ಭೂಮಿ, ಕಟ್ಟಿದವರಿಗೇ ಮನೆ, ನಡೆಸುವವರಿಗೆ ಕಾರು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟರೆ, ಅಂಥವರು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಹರೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಇವರ ಪಕ್ಷದವರು ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಸ್ತ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಹಂಚುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಮಹನೀಯರೂ ರುಜು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ನನಗೆ ನಗು ಬರುತ್ತದೆ. ಭೂಮಿಯ ಕೆಲಸವೆಂದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟದಿಂದ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕೆಲಸ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಭೂವ್ಯವಸಾಯ ಇಷ್ಟು ಕನಿಷ್ಠ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವುದು. It is the most exacting profession on the face of the earth and it is the least paying profession on the face of the earth. ಇದು ಪರಾಕ್ರಮದಿಂದ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ; ಸುಲಭವಾಗಿ ಹಣ ಬರುವ ಕೆಲಸವಲ್ಲ. ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಒಣಗಿ, ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ನೆನೆದು, ಮೈಮುರಿದು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕೆಲಸ. ಜಮೀನ್ದಾರನೆಂದು ಸುಮ್ಮನೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅವನು ವರ್ಷವರ್ಷವೂ ಎಷ್ಟೋ ಕಷ್ಟಪಡಬೇಕು, ಸಾವಿರಾರು ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು. ಹಳ್ಳಿಯವರು ಒಂದು ಗಾದೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, 'ಬೇಸಾಯ ಸೀಸಾಯ, ಮನೆ ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲ ಸಾಯ' ಎಂದು. ಬೇಸಾಯ ಎನ್ನುವುದು ಮನೆ ಮಂದಿ ಮಕ್ಕಳು ಎಲ್ಲರೂ ದುಡಿದು ಸಾಯುವ ಕಸಬೇ ಹೊರತು ಹೆಚ್ಚು ಆದಾಯ ಬರುವುದಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಆದಾಯ ಬರುವುದಾಗಿದ್ದರೆ ನಾವೂ ಎಷ್ಟೋ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆವು. I challenge any body who is prepared to take it up. I will give any amount of land. Let him come and stay in my place. ಸುಮ್ಮನೆ ದೊಡ್ಡ ಜಮೀನ್ದಾರರು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಎಷ್ಟು ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಮಾಡಲಿ. ಅವರೂ ಅವರ ಸ್ನೇಹಿತರನ್ನೂ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರಲಿ, ಮುಫತ್ತಾಗಿ ನಾನು ಜಮೀನುಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಲು ಬೇಕಾದ ಸಾಧನ ಸಲಕರಣಗಳನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಬರಲು ಒಪ್ಪುವುದಾದರೆ ಎಷ್ಟು ಅನುಕೂಲ

ಗಳು ಬೇಕಾದರೂ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ, ಜಮೀನು ಮಾಡಲಿ. ವ್ಯವಸಾಯ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರು ಕೇವಲ ಹೊಟ್ಟಿಗಾಗಿ ಈ ಕಸಬನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ ವಿನಾ ಇದರಿಂದ ತುಂಬಾ ಹಣ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿ ರೋಲ್ಸ್‌ರಾಯ್ಸ್ ಮೋಟಾರ್‌ಕಾರ್ ಕೊಂಡು ಓಡಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಸಂಪತ್ತು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆಂದು ಈ ಕಸಬನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಲೂ ಇಲ್ಲ. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎದ್ದು ಸೂಟ್ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಟೈ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಅವರು ಕುಳಿತಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಹಣ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಜೀವಿಸಿರುವವರೆಗೆ ನೀತಿ ಕೆಡದೇಯಿರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಹಿರಿಯರು, ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟಿರುವ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಮಾನವಾಗಿ ಬಾಳಿಕೊಂಡು ಜೀವನ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗೋಣವೆಂದು ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅವರಿಗೆ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ ಈ ಕಸಬನ್ನು ಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ ವಿನಾ ಇದರಿಂದ ಬರುವ ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ಅಲ್ಲ. ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಭಾರಿ ಜಮೀನ್ದಾರರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆ. ಐನೂರು ಎಕರೆಯ ಮೇಲೆ ಜಮೀನಿರುವವರು ಕೇವಲ 104 ಮಂದಿ. ಇವರೆಲ್ಲ ಬೆಟ್ಟ, ಗುಡ್ಡ ಕಾಡುಗಳ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವವರು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಮನುಷ್ಯರು ಹೆದರುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಕಡೆ ಅವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳೆಲ್ಲ ಕಾಫಿ ಮತ್ತು ಟೀ ಎಸ್ಟೇಟುಗಳು. ಇಂತಹ ಜನ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ಇನ್ನು 100 ರಿಂದ 500 ಎಕರೆವರೆಗೆ ಜಮೀನುಳ್ಳವರು 3,605 ಜನ. ಬಹು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿರುವವರೆಲ್ಲರೂ ಸಣ್ಣ ಜಮೀನ್ದಾರರು. ಆದ್ದರಿಂದ whether present system of farming is more profitable to the country, or collective farming is more profitable to the country or collectivisation is more profitable to the country—ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನಿಡಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅಕಸ್ಮಾತ್ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಜಮೀನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವರವರೇ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುವುದಾದರೆ, ರಷ್ಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಹಾಗೆಯೇ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಕ್ಷೇಮ ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿದರೆ ವಾಸ್ತವವಾಗಿಯೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಜಮೀನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವವರು ಯಾರೂ ಅಡ್ಡಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಜಮೀನು ಮಾಡುವ ಕಷ್ಟ ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಆರ್. ಶ್ರೀಕಂಠೇಶ್ವರ್‌ರವರು.— ಅಂಥಾ ಮಹನೀಯರಾರಿದ್ದಾರೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು.— ಅಂತಹ ಮಹನೀಯರು ಎಷ್ಟೋ ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಣ್ಣಿಲ್ಲ, ಅಷ್ಟೆ. ನನ್ನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಬರಲಿ ಅಂತಹ ಎಷ್ಟೋ ಜನರನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸುಮ್ಮನೆ ಜಮೀನ್ದಾರರಿಂದ ಅನರ್ಥವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚು ಶೋಷಣೆ ಮಾಡುವವರು ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಎಲ್ಲೋ ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಹಾಕಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪೋಣ. ಅದಕ್ಕೇ ಪರಮಾವಧಿ ರೆಂಟನ್ನು ಶೇಕಡ 50ರ ಮೇಲಿರಬಾರದೆಂದು ಮಾಡಲು ಒಪ್ಪಿದ್ದೇವೆ. ಇದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೊಂಬಾಯಿನಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 25 ಇದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಮೂರನೆ ಒಂದು ಭಾಗ ಇದೆ, ಇಲ್ಲಿ ಕಾಲು ಭಾಗ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಯಾವ ನ್ಯಾಯ? ಅಲ್ಲಿ ತೀವ್ರವಾದ ಗೇಣಿ ಸಮಸ್ಯೆ ಇರುವ ಕಡೆ ಮೂರನೆಯ ಒಂದು ಭಾಗ ಮಾಡಿರುವಾಗ ಇಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆ ಕೇವಲ ಸ್ವಲ್ಪವಿರುವ ಕಡೆ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಒಂದು ಭಾಗ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ವಾದ ಎಂತಹ ವಾದ, ಇದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ನ್ಯಾಯವಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರೇ ಹೇಳಲಿ. ಇನ್ನೊಂದು ಬಹಳ ವಿವೇಚನಾಯುತವಾದ ಅಂಶವನ್ನು ಈ ಶಾಸನವನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿರುವವರು ಇದರಲ್ಲಿ ನಮೂದಿ

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು).

ಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ, ಯಾವುದಾದರೂ ವಿಶೇಷ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ರೆಂಟಿನ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಆವಶ್ಯಕತೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಂಡು ಬಂದರೆ ಆಗ ಅದನ್ನು ಶೇಕಡ 25 ಅಲ್ಲ ದಿದ್ದರೆ 10 ರಷ್ಟಾದರೂ ಮಾಡಬಹುದು. ಕೊನೆಗೆ ರೈತ ಏನೂ ಕೊಡುವುದು ಬೇಡವೇ ಬೇಡ ಎಂದು ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನೋಟಿಫಿಕೇಷ್ನ ಮೂಲಕ ಮಾಡಬಹುದು. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ನನು ಗಿಂತಲೂ ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ರೈತರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಔದಾರ್ಯದಿಂದ ವರ್ತಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷೆಯಾಗಲಾರದು.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ಟೆನೆನ್ಸಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ರೈತನಿಗೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಕಾಲಾವಕಾಶವಿರಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಸಮಿತಿಯವರು. ಇದೂ ಸಾಲದೆಂದು ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಹತ್ತು ವರ್ಷ, ಹದಿನೈದು ವರ್ಷ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು, ಹೀಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲಾವಕಾಶ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಭೂಮಿ ಉತ್ತಮವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವ ವಾದದಲ್ಲಿ ಹುರುಳಿರಬಹುದಾದರೂ ಜಮೀನು ಕೊಡುವ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಏನು ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ಕಾನೂನು ಮಾಡುವಾಗ, ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುವಾಗ ಸರ್ವರ ಹಿತವನ್ನೂ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಬೇಕೇ ವಿನಾ ಯಾರಾದರೊಬ್ಬರನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತೇವೆಂದರೆ ಅದು ತಪ್ಪು. ಯಾವುದೊಂದು ಕಾನೂನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೂ ಸಾಗುವಳಿದಾರರ ಹಿತ, ಜಮೀನ್ದಾರರ ಹಿತ, ಲಾಯರುಗಳ ಹಿತ, ಡಾಕ್ಟರುಗಳ ಹಿತ, ಡೆಂಟಿಸ್ಟರುಗಳ ಹಿತ ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಜಾವರ್ಗಗಳ ಹಿತವನ್ನೂ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾಡಬೇಕು. ಸರ್ವರ ಹಿತದಿಂದ ಮಾಡಬೇಕೇ ವಿನಾ ಕೇವಲ ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಬಾರದು. ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡುವಾಗ ಇತರರಿಗೆ ಅದರಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗದೇ ಇರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು. There should be reasonable restraint where we talk and do anything. ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ, ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಯೋಚಿಸಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ಐದೇ ವರ್ಷ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿದೆ, ಬೊಂಬಾಯಿನಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ವರ್ಷ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ, ಅಲ್ಲಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೇ ಬೇರೆ. ಮಳೆ ಹುಯ್ಯುವ ಕಡೆ ಚತ್ರಿ ಹಿಡಿಯಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಏಕೆ? ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಜಮೀನ್ದಾರರಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥವರೂ ರೈತರಿಗೆ ಗುತ್ತಿಗೆಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೇವಲ ಎರಡು ಮೂರು ಎಕರೆ ಜಮೀನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವವರೂ ಸಾಗುವಳಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೂ ಈ ಶಾಸನ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ, ಇದರ ಬಿಸಿ ತಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ ಐದು ಆರು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ನನ್ನಂಥವನು ಪಿರಿಯಾಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿರುವವನು, ಒಂದೆರಡು ಎಕರೆಯನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಏನ್ನೊ ಅನ್ನ ತಿನ್ನಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆ. ಆ ಜಮೀನನ್ನೇ ಪಿರಿಯಾಪಟ್ಟಣದಿಂದ ಬಂದು ತಾನೇ ಸ್ವಂತವಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ವಾರಕ್ಕೋ, ಗುತ್ತಿಗೆಗೋ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ ಈ ಶಾಸನದ ಪ್ರಕಾರ ಅವನೂ ಜಮೀನ್ದಾರರ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಇಂತಹ ಬಡಪಾಯಿಯನ್ನೂ ನಾವು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಡಬೇಕು.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಾಗುವಳಿದಾರರಾಗಿರತಕ್ಕವರ ಸಂಖ್ಯೆಯೇ ಅತ್ಯಲ್ಪವೆಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಕೆಲವರು ಜಮೀನ್ದಾರರೆನಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಕೇವಲ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಜಮೀನ್ದಾರರಾಗಿ ಕೇವಲ 4-5 ಎಕರೆ ಜಮೀನುಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರ್ಯೂ ಉಳಲಿಕ್ಕೆ ಎತ್ತುಗಳಿಲ್ಲದೆ, ತಿನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಅನ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಇರುವಂಥ

ಅನೇಕ ಬಡರೈತ ಜಮೀನ್ದಾರರೂ ಇದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಮರೆಯಬಾರದು. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾನೂನು ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದ್ದು ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ಅನಾನುಕೂಲವಾಗಿರತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟು ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ವೆಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಆಲೋಚಿಸಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಕೇವಲ ಶೋಷಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಭಾರಿ ಭಾರಿ ಜಮೀನ್ದಾರರುಗಳೇ ದೇಶದ ತುಂಬಾ ಇದ್ದಾರೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಕಾನೂನು ಮಾಡಿದರೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಜಮೀನು ಹಿಡುವಳಿದಾರರಿಗೆ ಇದರಿಂದ ತುಂಬಾ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಲಿ ಗೇಣಿ ತೆರುತ್ತಿರುವವರಲ್ಲಿ ಸಹ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನರು, ತಾಯಿತಂದೆಗಳಿಲ್ಲದ ಬಾಲಕರೂ, ಬಡಬಗ್ಗರೂ, ಮೆಜಾರ್ಟಿಗೆ ಬಾರದಿರತಕ್ಕ ಜನಗಳೂ, ಹೆಂಗಸರೂ, ಗೇಣಿಕೊಟ್ಟುಕೊಂಡು ಜೀವನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಕಾನೂನನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಶೋಷಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಭಾರಿ ಭಾರಿ ಜಮೀನ್ದಾರರನ್ನೂ, ಮತ್ತು ಬಲಹೀನರಾಗಿರತಕ್ಕ ಮತ್ತೊಂದು ಗುಂಪಿನ ಜನರನ್ನೂ ತಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಪಥದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಈ ತೆರನಾದ ಒಂದು ಕಾನೂನು ಈ ಈರ್ವರ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿನ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನೂ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಇದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುತ್ತೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಆರ್. ಶ್ರೀಕಂಠೇಶ್ವರ್ ಅವರು.— ನೇಗಿಲು ಹಿಡಿದು ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕವನ ಕಷ್ಟ ವೇನೆಂಬುದರ ಪರವಾಗಿ ತಾವು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಆಡಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ? ತಾವು ಆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಆಗ ನಿಮಗೆ ಅದರ ಕಷ್ಟ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು.— ನಾನು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳಿದೆ. ಅದು ತಮಗೆ ತಿಳಿಯದೆ ಇದ್ದರೆ ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ? ಆ ಮೇಣಿ ಹಿಡಿದು ಕೆಲಸಮಾಡತಕ್ಕ ಕಷ್ಟವೆಷ್ಟಿರುತ್ತೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ತಮಗೆ ಎಷ್ಟು ವರ್ಷ ತಿಳಿಸಿದಾಗ್ಯೂ ಅದು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವಂತೆಯೇ ಇಲ್ಲ. You come with me. I will teach you how to plough the land. ಇದನ್ನು ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೂ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ತಾವು ಸ್ವಂತ ಅನುಭವಿಸಿ ಇದನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕೇ ಹೊರತು ಹೇಳಿ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವಂಥ ವಿಚಾರವಲ್ಲ ಇದು, ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ತಮಗೆ ಒತ್ತಿ ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಈ reasonable rent ಕೊಡತಕ್ಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರದೂ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕೆಲವರು ಇದನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಲು ಒಂದು ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್‌ನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥಾ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್‌ನ ಅನುಕೂಲ-ಪ್ರತಿಕೂಲಗಳೇನೆಂಬ ವಾದಕ್ಕೆ ನಾನೀಗ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ, ಅದು ಯಾವ ರೀತಿ ಇರಬೇಕು, ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ರಚಿಸಬೇಕು, ಹೇಗಿದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂಬಿತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಸಾಗುವಳಿದಾರನು ಗೇಣಿಕೊಡದೆ ಅಥವ ಜಮೀನನ್ನು ಹೀನ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಂದಾಗ, ಜಮೀನ್ದಾರನಿಗೆ ಯಾವ ತೊಂದರೆಯೂ ಆಗದಂತೆ, ಮತ್ತು ಜಮೀನನ್ನು ಸಾಗುವಳಿದಾರ ಜೆನ್ನಾಗಿ ಆಬಾದು ಮಾಡಿ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆ ಬರುವಂತೆ, ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿದಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಉಭಯತ್ರರಿಗೂ ಯಾವ ಯಾವ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಹಾಕಿ, ಆವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ತೊಂದರೆಯಿಲ್ಲದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನು ಮೂರನೆಯ ಅಂಶ, ಜಮೀನು ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡತಕ್ಕವನು ಜಮೀನ್ದಾರನಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಏನೇನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಅದನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಬೊಂಬಾಯಿ ಮತ್ತು ಮದ್ರಾಸು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಗೇಣಿ

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು). ದಾರರ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ನಿನವರು ಕೆಲವು ಸಲಹೆ ಗಳನ್ನಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಗೇಣೀದಾರನಾಗಿರತಕ್ಕವನು ಗೇಣಿದಾರನಾಗೇ ಇರದೆ ಜಮೀನ್ದಾರನಾಗ ಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಸರ್ವರೂ ಒಪ್ಪಲೇ ಬೇಕು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಸಹ ಮಾಡಿ ಕೊಡ ಬೇಕಾದ್ದು ನ್ಯಾಯ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮಾದಯ್ಯಗೌಡರು (ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆ).—Sir, I rise to a point of order. ಈಗಾಗಲೇ ಸಾಯಂಕಾಲ 6 ಘಂಟೆ ಯಾಗುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಭಾಷಣವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಿರು ವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ಕಾಲಾವಕಾಶವಿಲ್ಲವೆಂಬುದರ ಕಡೆಗೆ ತಮ್ಮ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆದಿರುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇದೊಂದು ಕ್ರಿಯಾಲೋಪದ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

Sri K. R. SREEKANTESWAR.—He is answering almost all the points. We are all anxious to hear him completely.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು.—ಸಾಗುವಳಿದಾರನನ್ನು ಜಮೀನ್ದಾರನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವಂಥ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಿಸ ಲಾಗಿದೆ. The first option to purchase land, in case the zamindar or landlord wishes to sell it ಎಂಬುದಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದು ವಾಸ್ತವವಾಗಿಯೂ ಬಹಳ ಉತ್ತಮ ವಾದ ಧ್ಯೇಯ. ಆದರೆ ಕಾರ್ಯತಃ ಇದನ್ನು ಹೇಗೆ ಹೊಂದಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟೋ ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿ ಕೊಂಡಾಗ್ಯೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಹೊಂದಿಸ ತಕ್ಕದ್ದೇ ಒಂದು ಮುಖ್ಯಾಂಶ. ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿರ ತಕ್ಕ ಪ್ರಕಾರ ಒಬ್ಬ ಜಮೀನ್ದಾರನಾಗಿರತಕ್ಕ ವನು, ತನ್ನ ಜಮೀನನ್ನು ಮಾರಾಟಮಾಡ ಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶಪಟ್ಟಾಗ ಆತನು, ಅವನ ಜಮೀನನ್ನು ಯಾರು ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡು ತ್ತಿರುತ್ತಾನೋ ಅಂಥವನಿಗೆ ಒಂದು ನೋಟೀ ಸನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಆದರಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಎಷ್ಟು ಬೆಲೆಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಇಷ್ಟವಿರುತ್ತೆಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಆತನು ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದಿದೆ. ಈ ನೋಟೀಸು ತಲುಪಿದ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ವಾಯಿದೆ ಯೊಳಗೆ ಸಾಗುವಳಿದಾರನು ತನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವೇನಿರುತ್ತೆಂಬದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದಿದೆ. ಹಾಗೆ ನೋಟೀಸ್ ತಲುಪಿದ ನಂತರ ಸಾಗುವಳಿ ದಾರನೇ ಆ ಜಮೀನನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವು ದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಟ್ಟಲ್ಲಿ, ಆತನು ಆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಮಲ್ದಾರರಿಗೆ ಒಂದು ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ತದನಂತರ ಅಮಲ್ದಾರರು ಸಾಗುವಳಿದಾರನಿಗೆ ಸದರಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಬೇಕಾದ ಹಣವನ್ನು ಒದ ಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು 3 ತಿಂಗಳ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಕೊಡ ಬೇಕು, ಎಂಬುದಾಗೆಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಜಮೀನ್ದಾರನು ತನ್ನ ಜಮೀನನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದಾಗಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಮೊದಲನೆಯ ಅವಕಾಶ ವನ್ನು ಸಾಗುವಳಿದಾರನಿಗೇ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕಡ್ಡಾಯವಿರುತ್ತೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಯಾರಿಗೂ ತೊಂದರೆಯಾಗದೆ ಇರಬಹುದೆಂದೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳೋಣ. ಆದರೆ ಇದರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಾದೀತೆಂಬುದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ನೋಡೋಣ. ಜಮೀನನ್ನು ಮಾರಾಟಮಾಡತಕ್ಕವರೆಲ್ಲಾ ಬರೀ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಖದೀಮರುಗಳೇ ಇರುವು ದಿಲ್ಲ. ಗರೀಬರಾದಂಥವರೂ ಬಹಳವಾಗಿರು ತ್ತಾರೆ. ಜಮೀನನ್ನು ಯಾರೂ ಸುಮ್ಮನೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲು ಯತ್ನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾಲ ಗಾರರಹೊಡೆತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿಯೋ, ಅಥವಾ ಮನೆ ಯಲ್ಲಿ ಮದುವೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಖರ್ಚು ವೆಚ್ಚಗಳಿಗೆ ಹಣವಿಲ್ಲದೆಯೋ ಇರುವಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಜಮೀನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯ ತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಂಥಾ ಕಷ್ಟಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿರ ತಕ್ಕವರು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಜಮೀನ್ದಾರರೇ ಅಥವಾ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿದಾರರೇ ಎಂಬು ದನ್ನು ಗಮನಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯಾಂಶ ವಾಗಿದೆ. ಅಂತೂ ಹೀಗೆ ಒಂದು ಜರೂರಾದ ಸಂದರ್ಭ ಒದಗಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಜನರು ಜಮೀ

ನನ್ನು ಮೂರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾರೇ ಏನಾ ಇಲ್ಲ ದಿದ್ದರೆ ಎಂದಿಗೂ ಯಾರೂ ಜಮೀನನ್ನು ಮಾರಲು ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹಣಸ್ಥರಾದವರಿಗೆ 3 ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲ, 6 ತಿಂಗಳ ಅವಧಿ ಯಾದರೂ ಅವರಿಗೆ ಹಣದ ಕೊರತೆ ಇರುವು ದಿಲ್ಲ. ಅಂಥವರಿಗೆ ಈ ಕಾನೂನು ಅನುಕೂಲ ವಾಗಬಹುದು. ಆದರೆ ಜಮೀನು ಮೂರಾಟ ಮಾಡತಕ್ಕವರೆಲ್ಲಾ ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೂ ಗರೀ ಬರೇ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಆತನಿಗೆ ಜರೂರಾಗಿ ಹಣದ ಆವಶ್ಯಕತೆಯಿರುವಾಗ ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ನೋಟೀಸಿಗೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳು, ಹಣ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲು 3 ತಿಂಗಳು ಎಂದು ವಾಯಿದೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಆತನ ಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗಬೇಕು? ಅಥವಾ ಹಾಗೆ ವಾಯಿದೆ ಕೊಟ್ಟನಂತರವೂ ಸಹ ಸಾಗು ವಳಿದಾರನಾದವನು 3 ತಿಂಗಳ ಅವಧಿ ಪೂರೈ ಸಿದ ನಂತರ ತನಗೆ ಹಣ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಸಿದರೆ ಈತನ ಗತಿಯೇನು?

Mr. SPEAKER.—Tomorrow discussion on this Bill will continue.

Rearrangement of Business for 1st and 2nd November.

Mr. SPEAKER (The Hon'ble Sri V. VENKATAPPA).—On the 1st November the Report of the Public Accounts Committee will be taken into consideration; on the 2nd November Demands for Supplementary and Additional Grants will be taken up. Hon'ble Members who desire to move cut motions have to give three clear days' notice, that is, on or before the 29th instant.

The House will now adjourn and meet at Thirty Minutes past Eight of the Clock tomorrow.

The Assembly adjourned at Two Minutes past Six of the Clock to meet again at Thirty Minutes past Eight of the Clock on Saturday the 27th October, 1951.

V-,31'N 51
N52-5
(B)4710

WD 1046—GPB—500—8-2-1952